

РІК XLIX, Ч. 12

ГРУДЕНЬ — 1992 — DECEMBER

No. 12 VOL. XLIX

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XLIX, Ч. 12

ГРУДЕНЬ — 1992 — DECEMBER

No. 12 VOL. XLIX

ЗМІСТ

Галина Царинник. Зі шляху життя Лідії Бурачинської	1
Петро Шкраб'юк. Ой там на горі на Маківці	4
Мирослава Дядюк. Степанівна	4
Оксана Кобелецька. Душа, що просила привіта	7
Український Музей. Закликаємо до співпраці	11
Ірена Чабан. Надбане віками мусимо врятувати	12
Христя Навроцька. Конгрес СФУЖО і участь в ньому Союзу Українок Америци	14
Вітання	15
Our Life	
Appeal to UNWLA Members	16
Maria Savchak. World Forum of Ukrainians and my participation in it ...	17
Lidia Czernyk — UNWLA's Welfare Program	20
Христя Навроцька. Наше харчування	21
Дописи Округ і Відділів	22
Пожертви	26
Посмертні згадки	29
Нашим дітям	30
Показчик до XLIX річника 1992 р. журналу "Наше Життя"	32

Ілюстрації Дарії Наумко
Illustration by Daria Naumko

На обкладинці: Портрет Лідії Бурачинської. Олія. Іван Денисенко, 1992.
Our cover: Portrait of Lidia Burachynsky. Oil. Ivan Denysenko, 1992.

Редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Марта Бачинська**
Мовний редактор — **Роман Юревич**
Адміністратор — **Наталія Дума**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Любов Волинець
Христя Навроцька — з уряду (пресова референтка Головної Управи)
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська
Ольга Руденська
Марія Савчак — з уряду (Голова Союзу Українок Америки)
Тамара Стадниченко-Корнелісон

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1992 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак	— голова
Іванна Ратич	— 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Чайківська	— протоколярна секретарка
Марія Томоруг	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полцій	— англійська секретарка
Рома Шуган	— скарбнича
Марта Данилюк	— фінансова секретарка
Ірина Куровицька	— вільний член
Лідія Білоус	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак	— музейно-мистецька
Ольга Тритяк	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стипендій
Христя Навроцька	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Марія Полянська	— Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чикаго
Ірена Гладка	— Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Евгенія Новаківська	— голова
Лідія Дяченко	— член
Таїса Турянська	— член
Надя Бігун	— заступниця
Лідія Фіцалович	— заступниця

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
/АДМІНІСТРАЦІЯ/
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646

Години урядування: від 10:00
до 4:00 по пол.

РЕДАКЦІЯ: (212) 674-5508
Факс: (212) 254-2672

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ:

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug.
by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ВЕЛЬМИПОВАЖАНА І ДОСТОЙНА ПОЧЕСНА ПАНІ ГОЛОВО!

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ПЕРЕСИЛАЄ ВАМ З НАГОДИ ВАШОГО ЗНАМЕННОГО ЮВІЛЕЮ
— 90-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ЩИРІ ТА ЯКНАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ ВСЬОГО ДОБРА
— НАЙПЕРШЕ ЗДОРОВ'Я
ТА НАСНАГИ ДО ТВОРЧОЇ ПРАЦІ ЩЕ НА ДОВГІ РОКИ.
НА МНОГІ ТА БЛАГІ ЛІТА, ДОРОГА ПАНІ ЛІДО!

**Екзекутива Союзу Українок Америки
Редакція журналу "Наше Життя"**

ГАЛИНА ЦАРИННИК

ЗІ ШЛЯХУ ЖИТТЯ ЛІДІЇ БУРАЧИНСЬКОЇ

*...Ну й що як осінь?
Це хіба скорбота,
Коли серця і в осінь
Не старі?*

Радіймо, що маємо серед нас молоду серцем, розумом, волею до творчости Лідію Бурачинську! Повіншуймо їй сердешно — у грудні цього року минає їй дев'ятдесят літ!

Лідія Бурачинська відзначає свій ювілей завершенням п'ятирічної праці над книжкою "Український народний одяг". Вона — автор опису одягу сімнадцяти регіонів України. Вона опрацювала й цінний додаток до книжки "Словничок народних термінів". Всі ілюстрації тексту Л. Бурачинська уважно перевіряла, корегувала, підбирала відповідні до тексту знімки. Додаток до книжки — мапа України, на якій позначено, де саме той чи інший зразок одягу існував, — вимагав також її праці. Працювала вона і над коректою набраного тексту, листувалася у справах, пов'язаних з описом одягу та іншими розділами книжки.

Цю книжку — видання Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — готувала до друку комісія Народного мистецтва (голова її — Наталія Даниленко).

Народилася Лідія Бурачинська у грудні 1902 р. в селі Гринява у Карпатських горах, де її батько був лісним інженером. Ліда мала два роки, коли батьки переїхали до села Бергомет над річкою Серетом на Буковині. В цьому селі минуло її дитинство і юність. Вчилася там у місцевій сільській школі, товаришувала зі сільськими дівчатками, тож вивчила їх побут, ігри. Пригадує, як дівчата сходилися у їх домі, а вона, не маючи музичних здібностей, вчила їх патріотичних пісень. У пам'яті зберігся одяг жінок того села, особливо святковий: вишита сорочка, горботка, широкій пояс.

Досвідченому вчителеві панові Василеві завдячує знайомство з українською літературою: давав їй твори Каченка, Малицької й інших письменників. Після закінчення 4-ої класи батько запросив до дітей (мала Ліда брата Юрка) вчительку німецької мови. Рік жила вона у родині; за цей час діти поглибили свої знання цієї мови.

Згодом батько відвіз Ліду до гімназії Сестер Василіянок у Львові. Та тільки рік вчилася там — забрав додому, бо на обрії з'явилася примара війни. Вона й вибухла 1914 року. Стали поширюватися чутки про страхіття, які чинить чуже військо. Щоб уникнути їх, родина переїхала в глибину Карпат, тоді — далі на південь і аж до Відня. Там Ліда вчилася в українській гімназії. На той час у Відні зібралася велика

українська громада — втікачі з Галичини й Буковини. Серед неї зустріла Софію Галечко в уніформі Січових Стрільців.

1915 року родина повернулася на Буковину. Ліда продовжувала навчання в гімназії у м. Вижниці. 1916-17 року населення Буковини перебуло півтора-річну окупацію. Під час неї зустріли цікавих людей, як от вчительку з України, що приїхала засновувати українську школу. Почули розповіді про події в Україні — то був час Визвольних Змагань — про людське море, що залляло Софіївський майдан: прийшли послухати Михайла Грушевського...

1918 року родина переїхала до Чернівців. Там Ліду прийняли до гімназії, що в ній вчилися разом хлопці й дівчата; вже ніхто цьому не дивувався. Того ж року Буковину зайняло румунське військо. Запонував терор — заарештовували тих, що підписали заклик про самостійну Україну. Та попри всі ці події, роки навчання у Чернівцях минули для Ліди швидко й приємно.

За час навчання розширила знання літератури — української й німецької, вивчила багато пісень, бо ходила на спів до Народного дому (хоч це й не було обов'язкове). Організацій молоді в той час в гімназії не було, існували в місті дві студентські; записалася до однієї з них — "Союз". У Чернівцях мати Ліди відновила приятельство з Ольгою Кобилянською — родина часто зустрічалася з нею. Взагалі товариське життя в місті розгорнулося.

Матуру Ліда склала українською мовою 1921 року дуже легко, бо на цих останніх іспитах брали до уваги успіхи, виявлені на іспитах за восьму клясу. А вони були добрі. По іспитах виїхала до містечка П'ятра у підніжжі Карпат; працювала там у фірмі, директором якої був батько. Румунську мову вивчила дуже швидко.

Хоч Лідин батько мав "старий" погляд — вважав, що дівчатам вища освіта не потрібна, але восени запропонував: якщо донька хоче, то може їхати, він буде платити. Ліда цього хотіла — поїхала до Букарешту, де записалася на вищі торговельні студії.

У цьому місті було посольство Української Народної Республіки. Посол Мацієвич дружини не мав, господинею дому була дружина його заступника. Вона влаштовувала "четверги", на яких зустрічалися українці, також і студенти. Там висловлювали думки про найновіші події, читали щось з української преси. Ліда відвідувала ці зустрічі.

Та з навчанням не щастило: двічі за цей рік на довгий час припиняли його, бо румунські студенти бешкетували — нападали на німців і євреїв, а пізніше й на українців. Виїхавши вдруге з Букарешту, коли школу тимчасово закрили, вже не повернулася.

Ліда і брат вирішили поїхати на навчання до вищої школи у Празі. Задум здійснено. 1923 року Лідія записалася на економічні студії у високій Тор-

говельній школі і пірнула у студентський побут. Вчилися всі пильно, бо хоч чеський уряд приділяв стипендії всім, але й відбирав, якщо хтось не виявляв успіхів. Чеську мову опанувала без труднощів.

Існував у Празі студентський Союз, існував і студентський дім. В ньому можна було вчитися, читати, харчуватися, розважатися — для всього були відповідні місця. Українці мали свою окрему читальню. Відбували в ній літературні суди над новими книжками, різні вечірки. Ліда Бурачинська була серед тих, що влаштували свято 40-ліття літературної праці Ольги Кобилянської. Вона виголосила доповідь про письменницю та читала уривки з її творів.

У Празі існував Український Жіночий Союз (голова Зінаїда Мірна). Сюди ж переїхала з Кам'янця-Подільського Українська Національна Жіноча Рада. Л. Бурачинська потоваришувала з емігрантками з України; познайомилася з поетами — Євгеном Маланюком, Наталею Лівичською-Холодною, Оленою Телігою. В той час стала і членом міжнародного пластового гуртка, відбула з ними кілька подорожей у дальші цікаві місцевості.

Закінчивши студії економіки 1929 року, приїхала до Львова. Працювала рік у Земельному банку. Це був початок і кінець праці за здобутим фахом. Доля скерувала Лідію Бурачинську на зовсім інший шлях.

У Львові існувала кооператива "Народне мистецтво", вона була й офіційним видавцем журналу для жіноцтва "Нова хата". Співосновниця цього журналу і голова кооперативи Стефанія Чижович (по чоловікові — Пушкар) запропонувала Лідії Бурачинській стати його редакторкою. Пропозиція дуже приваблива, але вагалася, бо не мала знань з галузі друкарства, оформлення журналу. Радилася з батьками, вони — відмовляли... Та попри все це квітневе число журналу за 1930 рік вийшло вже з прізвищем Лідії Бурачинської як редакторки. Існувала й редакційна колегія цього журналу, головою якої була Константина Малицька.

На сторінках "Нової хати" багато місця приділяли народному мистецтву, особливо народному одягові. А у місті за ці роки відбулися чотири покази одягу, кожний пов'язаний з якимось обрядом. Отож поширювалися і поглиблювалися знання редакторки журналу про народний одяг.

1935 року журнал, що був досі місячником, став двотижневиком. Існував так до останнього числа за липень-серпень 1939 р. Саме тоді вибухла Друга світова війна, і всі українські журнали закрили.

На час редагування журналу припало й щастя в особистому житті. У жовтні 1935 року Ліда одружилася зі Степаном Рудиком, а у листопаді 1937-го народився їм син Василько. Не довго тривало щастя родини. 1939 року НКВС заарештувало Степана. Лишень один лист одержали від нього з тюрми у Києві. Писав, що вже дозволили листування, пакунки,

турбувався родиною. Це було 1941 року, а тоді й слід по ньому загинув. Розстріляли, напевно, його більшовики разом з іншими в'язнями, тікаючи з Києва, а тіло вкинули до спільної ями у Биківні...

Лідія Бурачинська виїхала до Кракова і там знову спіткала її трагедія: смертельно захворів на менінгіт син Василько; поховала його. Був то 1944 рік.

З Кракова Л. Бурачинська виїхала до Грацу (Австрія), де жила в той час її мати, а тоді — до Інсбруку, щоб бути ближче до центрів української еміграції. Минуло в тих місцевостях п'ять років її життя.

Мамина кузинка — ігуменя Сестер Василіянок у Філядельфії — прислала т. зв. афідавіт, і у червні 1949-го мати й донька мешкали вже в монастирі. А з осені Л. Бурачинська викладала у коледжі Василіянок українську мову. Так минув рік.

Приїхавши до Америки, Лідія Бурачинська одразу ж пов'язалась із Союзом Українок. Її запрошували на наради та й до праці — саме розгорталася акція переселення із таборів у Європі до Америки вдів з дітьми або одиноких жінок з матерями. Акцію цю зорганізовано й здійснено дуже успішно. Також допомагала Л. Бурачинська один вечір на тиждень голові СУА Олені Лотоцькій з листуванням.

У листопаді 1948-го було створено Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій. Вирішено, що одна сторінка пресового органу СУА "Наше Життя" (тоді це була газета) буде висвітлювати працю федерації. Оформляти цю сторінку доручено Л. Бурачинській. Восени 1950 р. звернулись до неї з проханням редагувати "Наше Життя" (тепер це вже був журнал). погодилася. Як редакторка друкованого органу великої жіночої організації з дуже різноманітним складом членства, виявила велике уміння відповідно віддзеркалювати працю всіх клітин цієї організації та задовольняти читачів літературною частиною журналу. Виявила вона і журналістичне обдарування у статтях — стислих, цікавих, зрозумілих. Л. Бурачинська редагувала "Наше Життя" до 1973 року.

Багато уваги звертала на приєднання до СУА молодих жінок, на виявлення ініціативи відділів. Багато часу й енергії віддавала листуванню з відділами.

1971 року головою СУА обрано Лідію Бурачинську. У час її головування організація поповнилася відділами. Членство їх вимагало спеціальної уваги; треба було обмірковувати відповідні плани роботи. Листуванню з відділами присвячувала також дуже багато часу. Головувала Л. Бурачинська три роки (один термін). Як відійшла, вшановано її обранням почесною головою СУА.

П'ять років (1977-1982) очолювала Л. Бурачинська

Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій. Поширювання членства Федерації у міжнародних жіночих організаціях, участь у скликуваних ними конгресах — ось про що дбала вона, крім іншої праці, пов'язаної з координуванням плянів українських жіночих організацій — членів СФУЖО. Жіночі організації, об'єднані у СФУЖО, виявили свою пошану до неї, обравши почесною головою федерації.

Свою скромність і пошану до найнижчої клітини жіночої організації засвідчила Л. Бурачинська, ставши пізніше головою відділу СУА ім. Олени Теліги у Філядельфії.

Бувши редакторкою "Нашого Життя", одержувала дуже скромну платню. Бувши головою СУА і СФУЖО — мала лишень вдячність українського жіноцтва. А оце тепер подякують Л. Бурачинській українці й неукраїнці за її вклад у книжку "Український народний одяг". Наталя Даниленко, що співпрацювала з Л. Бурачинською увесь цей час, дбала про неї як рідна дочка.

Лідія Бурачинська багато працює, але має час і для розваг: відвідує різні вечори, влаштовувані українською громадою. Та найулюбленіша її розвага — читання. Ні, невірно! Не розвага це, а вимога її ества: а що ж у світі діється? Як відгукуються на ті події журналісти? Як працюють українські організації? Як живе наша громада? Щоб довідатися, перечитує усі газети і журнали, які передплачує, та ті, що передплачують і приносять їй друзі. Кожна нова книжка, пов'язана з минулим чи теперішнім України, цікавить Л. Бурачинську (читає ж вона, крім української, ще кількома мовами); залюбки читає і художні твори.

У кварталнику СФУЖО "Українка в світі" Л. Бурачинська віддавна член його редакційної колегії і автор різних статей.

1965 року головою СУА обрано Стефанію Пушкар, а Л. Бурачинську — її заступницею. Вони звернули велику увагу на працю Окружних управ.

Лідія Бурачинська, що присвятила життя своє праці для громади — зразок для всіх нас. Не вистачає вже їй фізичних сил, щоб очолювати будь-яку організацію. Але її пам'ять зберігає багато цінних спогадів про працю у минулому, і вона хоче зафіксувати їх.

Членки Союзу Українок Америки дякують Вам, Пані Лідіє, за всю Вашу працю на користь журналу "Наше Життя", на користь нашої організації, на користь Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, до якої і наша організація належить від початку її існування!

Вітаючи Вас, дорога Пані Лідіє, з днем народження, вклоняємось Вам та бажаємо доброго здоров'я, щоб мали Ви снагу здійснити свої творчі заміри, переступивши поріг дев'ятдесятиліття!

ОЙ ТАМ НА ГОРІ НА МАКІВЦІ

Олені Степанів — хорунжій українських Січових Стрільців

Українські Січові Стрільці в Карпатах. Четар Носковський, хорунжа Олена Степанівна, Четар Чмола, Четар Йосип Яремович, Старша десятниця Софія Галечко на горі Маківці 8.III. 1915 р. Світлив І. Іванець. Із колекції Українського Музею в Нью-Йорку. Дарунок Марії Скафарик. Ukrainian Sich Army in the Carpathian Mountains. Among the group is Olena Stepanivna and Sofia Haiechko. 1915. Photo by I. Ivanets. From the collection of The Ukrainian Museum in New York City.

Осколками посічено весь ліс,
А ворог суне хвилями густими.
Лежать стрільці... І ти стискаєш кріс.
І ти, о горда панно, межі ними,
Ти б мала діток галасливий рій,
Ти б кружляла із коханим в танці.
А тут пекельний, тут смертельний бій,
І бруд, і кров'ю підпливають шанці.
Пригнись! Он куля край коси свистить.
Загинеш ще такою молодою.
А ти звелась на повен зріст в цю мить
За отчий край — і хлопці за тобою.
О, нездоланний вихоре атак!
Зламала карк напасників армада.
О, хто ти, панно? Юна Жанна д'Арк
Чи та Свобода, що на барикадах?
Вже перемога! Втома — як смола.
Внизу ще рідко бахають рушниці,
А ти стоїш, втираєш піт з чола,
Припершись до карпатської ялиці.
І знову мрії — як політ орла.
І знову жито сієш на руїнах.
Не Жанна ти. Не твір Делякруа.
Я знаю — хто. Ти — наша Україна.

МИРОСЛАВА ДЯДЮК

СТЕПАНІВНА

*Мати наша добра була, бо нас народила,
Степанівна краща була, бо край боронила.
Зігнулися дві берези наліво й направо,
А з Маківки вітер віє про стрілецьку славу!*

Хто не знає відважної Степанівни? В народі про неї склали пісні та легенди. Безмежна всенародна любов, світлина, що зафіксували обриси краєвиду Маківки і відважну жінку-воїна, незабутній портрет відомого Куриласа — своєрідне признание самої історії.

Ця небуденна жіноча постать не була витвором чиеїсь буйної уяви, а реальною людиною, яка подвигом всього свого життя виділилася з-поміж мільйонів жінок. Ім'я Олені Степанів назавжди увійшло до історії визвольних змагань української нації.

У грудні цього року український народ відзначає 100-річний ювілей з дня народження Олені Степанів, національної героїні, ідеалу для багатьох сердець.

Що штовхнуло цю молоду 22-літню гарну і симпатичну подільську квітку в кров, бруд і болото війни, в осінню, пронизану холодними гострими вітрами, карпатську студінь? Напевне, безмежна любов до рідного краю, Батьківщини, народу.

Народилася Олена Степанів 7 грудня 1892 року в селі з мелодійною та ніжною назвою — Вишнівчик Перемишлянського повіту в родині священника Івана Степаніва як третя, наймолодша дитина.

Звичайно, не можна передати розпачу, болю батька й матері, коли син* і дочка одного дня покинули дім, пішли у невідоме, залишивши їх самих серед воєнного хаосу.

"Я була, мов камінь, на заказ батька, на просьбу і сльози матері, бо йшла сповняти свій обов'язок",

*Брат О. Степанів, Ананій (1890—1919), сотник УГА і комендант групи "Щирець" під час польсько-української війни.

—казала вона. Чи було це її обов'язком? Говорити про це не доводиться, бо становлення Олени Степанів як особистості розпочалося ще в юні роки. У 1910-1911 роках вона навчалася у семінарії Українського педагогічного Товариства у Львові. Разом з ровесницями бігала до домівки "Сокола-батька" на пополудневі години руханки, які вів професор Боберський. Великою приємністю, своєрідним відпочинком та підготовкою до громадської праці були ці заняття.

Жага знання молодій дівчині була безмежною, її цікавило все. Вона стала членом таємної організації середньошкільників, головною метою якої була самоосвіта і в першу чергу знайомство з українською історією та літературою, соціологією та економікою. Згодом стала членом пластової організації, що вела військову підготовку, а навесні 1912 року — членом Повітової Січі. Восени того ж року її захопило студентське життя, університетські лекції, вона стала студенткою філософського факультету, спеціалізувалася в ділянках історії та географії. Лекції М. Грушевського, С. Томашівського, Е. Ромера, С. Рудницького, що читалися у Львівському університеті, захопили юну дівчину. Кожен день, від вчасного ранку до пізньої ночі, мав свій поділ годин. Вона не тратила ні хвилини часу: лекції, музика, яку тоді пристрасно студіювала, — все було для Олени гарне, цікаве і варте пізнання.

Була членом I секції (студенток) Українського студентського союзу, Академічної громади, Просвітнього гуртка, прихильником II секції студентського союзу ім. Драгоманова.

Коли ж настав серпень 1914 року, Олена Степанів однією з перших жінок зі зброєю в руках стала в шеренгу поряд з чоловіками.

Молоденька попадянка була зовсім добрим набуток для українського стрілецтва. Всі її поважали і любили. Відзивалися про неї як про доброго дисциплінованого воїна, з високим почуттям обов'язку, з гарячим бажанням досконало вести службу. Вона чудово знала склад, систему та механізм "кріса", так само і револьвера. Займаючись адміністративними справами сотні, була надзвичайно точною.

Український галицький письменник, громадський діяч д-р Осип Назарук з теплотою писав про неї: "Се незвичайна людина: гарна на лиці, гарно збудована, високого образования. З сильним і ніжним почуттям моралі й етики, з незвичайно сильною волею, витривала на труди й невгоди і часом дуже щира".

Молоді стрільці, що бачили Степанівну як учасницю боїв, оповідали, що вона стріляла "як хлоп", а потім вела по під руки ранених і, ведучи їх, плакала. Оповідання своє закінчували словами: "Добра була дівчина", або "Файна була дівчина".

10 листопада 1914 року Олену Степанів нагородили "Медалею хоробрости". У квітні-травні 1915

року підхорунжа Олена Степанів відзначилася у боях на горі Маківці. Сотник Будзиновський, який брав участь в бою на Маківці, на питання, як там поведилася Степанівна, сказав: "Взагалі годі було знайти яку-небудь різницю між поведінкою її, а поведінням совісного офіцера, що сповняє свою службу".

31 травня 1915 року, коло 5 години ранку, поблизу Лісович, під Болеховом, разом з двома оточеними сотнями українських Січових Стрільців попала Олена Степанів у російський полон. Від першої хвилини полону мала намір утікати, але солдати так її пильнували, що неможливо було навіть зіскочити з воза. Вона була переконана, що не повернеться вже до Галичини, тим більше, що деякі російські офіцери говорили, що її треба повісити. Вона цього не боялася, але... "сумно було дуже... тужно за домом і Галичиною". Полонених везли возами, потім вагонами. Довгі, курні дороги. Цей шлях можна накреслити чисто схематично: Лісовичі—Журавно—Рогатин—Бережани—Пенза—Симбірськ—Самара—Оренбург—Ташкент. За кожною назвою — муки й біль, приниження і непевність долі, повні сліз жіночі очі, що проводжали молодесенького "жовніра".

Табір для полонених знаходився у Ташкенті, там і пробула Олена Степанів до 1917 року. Плянів утечі в Ташкенті вже не мала, бо не хотіла попасти як утікачка на муки до козаків. Щойно на Різдво отримала першу картку від матері. В січні 1916 року почала отримувати й інші листи. Всі в таборі ходили вільно, тільки Степанівну виводили під конвоем, навіть на роботу до канцелярії на пошту. Внаслідок різних прикроз і переживань вона важко захворіла. Та не падала духом. Вільний від роботи час використовувала з користю для себе: вчила англійську, французьку мови, математику, німецьку стенографію. Після Лютневої революції включилася в роботу Ташкентської української громади. 17 серпня 1917 року через Швецію повернулася до лав УСС і продовжила свій бойовий шлях як четар УГА. Вже під час перебування в полоні Олені Степанів наказом ч. 20 з 12 липня 1915 року було присвоєно офіцерське звання хорунжого.

Доля не раз готувала нові випробування цій жінці, та вона не втрачала сили духу. Вже після багатьох років, даючи інтерв'ю знаній в той час письменниці Ірині Вільде, на питання про її власну думку щодо участі жіноцтва у війні, доктор філософії Олена Степанів-Дашкевич сказала: "У всякому разі не є я за масовою участю жіноцтва у війську. Ні... рішуче я проти масової акції. Не такі це прості й самозрозумілі справи, як збоку може видаватись... Приходять все нові й непередбачені ускладнення. Зрештою, не мій це тільки погляд".

Після війни, перестаючи жити і думати загальновійськовими категоріями, поверталася до нормально-го життя: "Приходило це мені дуже тяжко. Почувала

себе зовсім неповоротно в жіночій одязі. І знаєте — якось попросту не знала, що було зробити з особою своєю... наче б заважала вона. Довгого, довгого часу потрібно було, щоб знову 'тілом і душею' повернутися до нормального стану..."

У 1919 році виїхала до Відня і там продовжувала навчання. В липні 1920 року на адресу д-ра В. Старосольського прийшла поштівка з Відня, в якій О. Степанів сповіщала, що 14 липня одружилася з Романом Дашкевичем, підполковником Січових Стрільців.

Повернулася до Львова зі ступенем доктора філософії. Після одномісячних педагогічних студій у Варшаві від 1922 до 1935 року викладала історію та географію в гімназії Сестер Василіянок у Львові.

У жовтні 1924 року стала головою Товариства жінок з вищою освітою у Львові. В перші ж дні створення товариства новообрана голова отримувала масу листів. До неї писали: "Честь Вам славна Товаришко Олено Степанів, нова Марто Борецька, нова Жінко-Українко, якою величається наше громадянство — Вам, а не кому іншому бути вождем нового покоління українських жінок". Товариство ставило собі за мету організувати жінок із закінченими вищими студіями, охороняти їх наукову працю, надавати їм матеріальну допомогу. Виконуючи свою безпосередню роботу як голова товариства, д-р Олена Степанів-Дашкевич підготувала ряд рефератів: "Українська жінка в світлі історії", "Індіане полудневої Америки" та ряд інших.

Працелюбство, організаторські здібності, енергію д-р Олени Степанів-Дашкевич можна тільки подивлятися. Вона — звичайний член математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Від 1932 до 1938 року була секретарем фізіографічної комісії, а від 1935 до 1939 року

— референтом організаційного відділу Ревізійного Союзу Українських Кооперативів.

У 1941-1944 рр. стала керівником Статистичного бюро міста Львова, одночасно вела викладацьку діяльність у Львівському університеті, де виконувала обов'язки доцента економічної географії, та в інституті радянської торгівлі. У 1946-1948 рр. вивезена в "почесну" депортацію до Києва, де працювала старшим науковим співробітником відділу економічної географії інституту економіки Академії наук УРСР, 1948-1949 рр. — науковий співробітник Природничого музею АН УРСР у Львові.

Д-р філософії Олена Степанів-Дашкевич — чудовий педагог, активна громадська діячка, прекрасний науковець. Вона була автором понад 75 праць, з яких, на жаль, надруковано лише 50. Ось деякі з них: "Сучасний Львів" (Краків—Львів, 1943), "На передодні великих подій" (Львів, 1930), "Кооперативи здоров'я, їх завдання, організація, історія" (Львів, 1938), "Трудові резерви Львівщини" (Львів, 1947) й інші.

Та мирна праця була жорстоко перервана ув'язненням... без суду, 10-річним вироком Особливої наради при Міністерстві державної безпеки СРСР. Пережила страшні мордовські табори, торфові розробки (1949-1956). У червні 1956 року повернулася до Львова, та не мала вже можливості займатися науковою роботою.

Померла Олена Степанів-Дашкевич 11 липня 1963 року. Похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

Чого було більше в житті цієї жінки — щастя чи горя, радості чи смутку? Про це можуть сказати тільки її рідні та найближчі друзі. Відважна Степанівна, мудра і шанована д-р філософії Олена Степанів-Дашкевич заслужила на вдячну пам'ять українського народу.

Львів. Личаківський цвинтар

Lviv. The Lechakiv Cemetery.

ДУША, ЩО ПРОСИЛА ПРИВІТА...

Пам'яті духовного брата Миколи присвячую.

Автор.

Христя Алчевська

Chrystia Alchevsky

Гей, розкуйся, вільне слово,
Скинь свої кайдани,
Люд збуди мій, рідна мово,
Хай могутий встане!

В сузір'ї імен діячів на ниві громадсько-культурного розвою України початку ХХ ст. не останнє місце займала і постать педагога, літератора, перекладача Христини Алчевської (4 березня 1882 — 27 жовтня 1931). Її ім'я та діяльність на довгий час були несправедливо відсунуті на "дальній плян", "призабуті" критикою та літературознавством радянських часів. Кілька формальних загальних згадок енциклопедич-

но-довідкового характеру, по декілька віршів в антологіях української поезії, одна-дві невеличкі статті, а решта — у фондах, архівах, відділах рукописів — подалі від загальної громадськості, подалі... І так майже до кінця 80-их років. Та, на щастя, часи змінилися на краще, і сьогодні одна з істинно скромних, але безмежно відданих дочок свого народу повертається до нас, дарує свої думки і почуття, біль душі і радість надій, вагання і впевненість, всю багатогранність природи, що стільки років в міру сил служила рідному краю. Нині громадськість України з першого одностомного зібрання спадщини Христі Алчевської¹ має можливість ознайомитися з головними творами письменниці, її особистими автобіографічними викладами, багатогранним листуванням різних часів тощо.

Вчитуємося в її слово, і оживає перед нами невгамовний бентежний дух в оболонці ніжної, м'якої, романтично піднесеної жіночої особистості, віковичний біль стражденної дівочої душі з невгамовними пошуками кращих шляхів до майбутнього, вірою в перемогу всевітнього добра над злом і неправдою тлінного світу.

Вона з'явилася на світ у заможній сім'ї харківського промисловця і банкіра. Родина Алчевських подарувала своєму народові шестеро талановитих і високоосвічених дітей, що прислужилися до розвитку української науки, культури, музики, літератури. Христя була найменшою, "останньою печеною дитиною, що від неї старанно усували тяжкі враження життя й усяку боротьбу за існування і яка росла, як дичок, лише в крузі своїх химерних мрій" (Автобіографія "Спомини і зустрічі", стор. 414). Це особисте свідчення письменниці дає нам можливість глибше усвідомити оте сум'яття і двоїстість душі, що подекуди прослідковуються протягом усього її життя. З одного боку — "золоте дитинство", домашня школа, Харківська Маріїнська жіноча гімназія, вищі педагогічні курси у Парижі дали дівчині ґрунтовну і глибоку культурно-освітню основу. Та й домашній сальон батьків збирав цвіт тогочасної інтелігенції рідного краю. Адже мати дівчини Христина Алчевська була

1. Христя Алчевська. — К.: Дніпро, 1990.

Надалі цитати подаватимуться за цим виданням із зазначенням в дужках назви твору і сторінки.

відомою послідовницею педагогічних поглядів К. Ушинського, діяльною народницею на ниві освіти, зрештою навіть віцепрезидентом Міжнародної ліги освіти, удостоєна вищих міжнародних нагород і золотих медалей. Це її заходами у харківській садибі Алчевських року 1899 був встановлений перший на Україні пам'ятник Тарасові Шевченкові (скульптура В. Беклемішева). Те культурне оточення, його атмосфера, думки, мрії, сподівання виробили у Христі "пієтет до українських діячів" (стор. 414). А бунтівничий дух Т. Шевченка, різні напрямки громадсько-політичних і наукових думок увійшли в душу майбутньої письменниці з дитинства, стали однією з основ її світосприймання.

З другого боку великий вплив на Христю мало спілкування з батьком, який, за її свідченням, "мав вдачу самотньої людини і частенько читав мені "Циганів" пушкінських і вказував на нещирість і негативні боки цивілізації великих міст та псевдокультурного громадянства" (стор. 414). Ця грань світосприймання, підсилена французькою освітою та ідеями Ж.-Ж. Руссо, а далі самогубство батька 1901 року, як протест проти ще жорстокіших форм визиску задля власних інтересів, утвердили ще одне кредо письменниці: "пріч від фальші людяності й лицемірності суспільства", породили бажання "любити природу і не любити, наприклад, індустрії, що перетворює часом своє благо на знаряддя шкоди та вбивства людей" (стор. 415). Тому такими близькими й рідними стали для Х. Алчевської Лесина Мавка, Наталка Веркович та інші герої О. Кобилянської. Вважаючи українських письменників "носіями краси природничої та ворогами цивілізованого міщанства" (стор. 415), Христя Алчевська захопилася бажанням і самій долучитися до тих, хто служив народові своєю творчістю. Так на горизонті української літератури початку віку засвітилася ще одна зірка. З десяти років — перші літературні спроби писала російською мовою, з юності оволоділа французькою, вчилася на зразках зарубіжних культур, а визначилася як оригінальна і самобутня письменниця рідної України. Сталося так, що за життя Х. Алчевська стала свідком і учасником великих соціально-історичних і політичних перетворень, що в них втягнутий був її народ. Все це переплавила письменниця у своєму серці і, як змогла, вилила у Слово.

Оригінальна рукописна спадщина Х. Алчевської на сьогодні складає близько 4 тисяч творів. Основний доробок літераторки — поетичний. Найбільша творча активність авторки припадає на перші десятиліття нашого віку. Крім окремих видань, у часописах від 1907 до 1922 рр. одна за одною з'являються збірки оригінальних поезій ("Туга за сонцем" — 1907, "Сонце з-за хмар" — 1910, "Пісня життя" — 1911, "Вишневий цвіт" — 1912, "Пісня серця й просторів" — 1914, "Моєму краю" — 1914, "Сльози" — 1915, "Встань,

Сонце!" — 1916, "Мандрівець" — 1916, "Пробудження" — 1917, "Clematis" — 1922). Зауважимо, що Х. Алчевська продовжувала деякі свої поетичні і прозові студії російською мовою, навіть уклала 1916 року невеличку збірку "Грезы", а проте російські твори не стали основою її літературної діяльності.

Переважно малі форми поезії Х. Алчевської можна віднести здебільшого до елегійно-романсових, пісенних, медитативних, а подекуди і маршово-закличних жанрових різновидів. Зверталася поетеса і до легенди, залишила у спадок і своєрідні зразки ліричної та драматичної поеми.

Розглядаючи художній рівень поезії Христі Алчевської, сучасні дослідники досить слушно зауважують, що вона належала до тих мистців, які традиційним, у багатьох випадках вже усталеним формам і образам намагалися надати нового звучання. Дійсно, то була одна із досить характерних рис загального розвитку поезії нової доби. Та залишимо це питання для ґрунтовних науково-теоретичних літературознавчих досліджень. Натомість спробуємо хоча б узагальнено прослідкувати, як і в чому проявилася творча індивідуальність письменниці, як у слові художньому віддзеркалилась бентежність її душі, дуалізм почуттів і поглядів. Суть внутрішньої боротьби і двоїстости жінки-поетеси непересічного таланту можна було б, мабуть, назвати своєрідним віддзеркаленням внутрішнього світу того інтелегентного жіноцтва України початку ХХ ст., що намагалося виборсатися з дрібноміщанської трясовини життя, поринути до світлих піднебесних висот добра, краси і людяности, дочекатися, доки на тих висотах стане рідний народ-страдник — духовно і фізично розкріпачений і могутній велетень. Тому-то й народжувалися з-під пера поетеси у дні революційно-демократичних піднесенень бадьорі мажорні тони у віршах-закликах, віршах-звертаннях, що намагалися пробудити і примусити повстати людський дух ("До дітей мого краю", "Гей, на бій!", "До сонця", "Воля" і багато інших):

...Прокинся, велетне байдужий,
І серцем неба дорівняй,
Ти будеш вільний, славний, дужий
І зашумиш, як рідний гай!

.....
І весь палкий, золототканий
Із прірви сну і забуття
Ти встанеш, краю мій коханий,
До мрій і кращого життя!..

("До сонця", стор. 38-39)

Лагідно і прихильно зустрівши першу збірку поетеси, І. Франко вже тоді робив їй зауваження про певну декларативність та "сальонову" мову віршів, їх ідейну нечіткість. Слушні докори з точки зору яскраво вираженого революційного демократизму, але не

з позицій романтичної, мрійно-екзальтованої молоді жіночої душі, якій "бажалося від людей тільки ласки" ("Так, то було давно", стор. 24) і найбільших злетів духовности як символу найвищого Добра і Краси. Отож і намагалася поетеса співати власну пісню краси і добра, а життя навкруги диктувало свої потворні закони і форми, особливо жакливі в роки реакції та Першої світової війни. Ті часи на велику частину української (і не лише української) літератури наклали відбиток смутку й почасти розгублености, а то й зневіри. Можливо батьківські риси характеру Х. Алчевської та ускладнене матеріальне становище сім'ї по його смерті ще більше загострили, зробили особливо болючим її світосприймання, що й вилилось у специфічну філософсько-поетичну образність її художнього слова. Елементи романтизму, символізму, імпресіонізму переплавились у горнилі душі поетеси і злилися в неподільне ціле з якоюсь материнською лагідністю, гуманізмом і водночас з невпороною жіночістю. Краса природи і духовности людської для письменниці теж невід'ємно-цілісні. Тим-то такі характерні в її поезії розмаїті пейзажні паралелізи — символічні, соціально-суспільні, настроєво-психологічні, філософські. І центрі їх — багатогранна і глибока, ніжна і вразлива душа:

Душа — величний храм, це — святош недосяжна,
Це — світа вічного найвищія краса...

("Intermezzo", стор. 91)

Тим-то так боляче їй стояти проти світу, сповненого злом, тому так часто бринить у віршах туга за добром, розгубленість та невимовний смуток ("Wagum", "Лілеї білої моєї", "Чому", "Оранка", "Де ухмилки ясні сонця", "Згас ясний день...", "Під час війни" тощо). Більшість віршів Х. Алчевської такого типу умовно можна було б назвати поезією риторичних запитань і окличности. Це, до речі, одна з найхарактерніших рис стильової індивідуальности авторки, як і те, що її невпороена життєлюбність раз-по-раз проривається крізь найпесимістичні ноти і гримить завершальними бадьорими мажорними акордами віри в любов, щастя, радісний завтрашній день, заради якого варто любити життя у всій багатогранності його протиріч:

Люби життя: в нім є краса,
Хоч люди й журяться похилі,
Хоч горе бачать небеса
І тане мрія в небосхилі...
Люби життя за боротьбу,
Люби його у гromі бурі,
Люби відродження добу
І хмари гніву, й роки хмурні!
Люби надії золоті,
І ясну ніжність вечорову,
Та пісню нені колискову,
І хати вбогі та прості,

І люд без сонця і знаття,
І край без радощів життя!

("Люби життя", стор. 41)

Чи не тому один із програмових віршів своєї душі поетеса назвала "Credo", підкресливши у примітці, що цим словом "називається віра в будучність" (стор. 60). І жевріла ця її непохитна віра в найчорніші дні свого народу під попелом реакції та світової війни, зберігаючи в серці найдорожче:

А я давно пішла світами за красою,
За правдою, й її ще й досі не знайшла:
Краса ще є, а людська справедливість
З лица землі вже щезла серед зла.

.....
Невже ми, Музо, так з тобою і не знайдем
Куточка тихого на стогнучій землі,
Де б спокій був і де нема неволі,
Де радість є, де сплять усі жалі?

("Intermezzo", стор. 94 — 95)

І намагалася українка Алчевська зберегти й донести своєму народові імена найкращих, найвідданіших його синів. Тому й уклала письменниця своєрідну поетично-прозову збірку портретів видатних діячів рідної культури та борців за народ — "Моєму краю" (1914). До речі, цій же меті слугували й оригінальні критичні та публіцистичні праці авторки про найвидатніших майстрів художнього слова від Т. Шевченка до В. Стефаника, Лесі Українки, літературної молоді початку ХХ віку. Тому ж так активно все життя займалася і подвійною перекладацькою діяльністю, збагачуючи рідну культурну скарбницю світовими надбаннями, з одного боку, і знайомлячи світ зі шедеврами власного народу — з другого.

Намагання зрозуміти своєрідність світосприймання Х. Алчевської було б неповним без спроби розібратися в суті деяких елементів "революційности" її творчости, які то ганили, то безмірно хвалили, то і сьогодні в окремих випадках вважають "помилковою" (див., напр.: Українська літературна енциклопедія. — К., 1988, т. 1, стор. 48) тощо. На наш погляд, не з усіма елементами аналізу соціально-революційного звучання її творів можна незаперечно і остаточно погодитися, не врахувавши вповні риси особистости письменниці. З одного боку, вона сама підкреслювала *антисоціяльність* своєї вдачі, з другого — визнавала, що її душі близьке і рідне протестантство і протестанти. Всі, хто активно намагався змінити світ на добре, борці із насильством і злом були для неї ідеалом краси. Тому так дзвінко-декларативно зустріла поетеса початок революції 1905 року, а ще відвертіше-заклично — 1917 рік, що надовго став для письменниці символом великого звільнення ("Свобода йде!.." та ін.). Почуття поклоніння борцям було у неї інтернаціональним, і про-

несла його літераторка крізь все життя від образів перших героїв революції 1905-го до постатей героїв громадянської війни, відтворених в оповіданні "В Аджаристані" і драматичній поемі "26 комісарів" (1931), образу героїні Паризької комуни у найкращій своїй драматичній поемі "Луїза Мішель" (1926), до символічно-узагальненого образу з вірша "Месник за пролетаріат" (1928), присвяченого А. Барбюсові, який з 1927 року теж став таким ідеалом для письменниці. Розповідаючи про роботу над "Луїзою Мішель", Х. Алчевська згадувала, як даремне шукали рецензенти тодішньої політосвіти у творі образ пролетаріату, оскільки "авторка була захоплена лиш індивідуальністю самої героїні"; "життя не наближало мене ніколи до ширших робітничих мас" (стор. 431). І все ж на 20-ий — 27-ий роки припадає час спаду творчої активності письменниці. Були тут чисто особисті сімейні причини: "Року 1920 майже вся сім'я Алчевських вимерла через скрутне матеріальне становище" (стор. 435), та чи тільки сімейні? В ці роки письменниця майже припинила віршування, потроху вдавалася до перекладацької діяльності і деяку увагу приділила прозі, до якої зверталася ще в передреволюційні часи. Тут авторка залишила нащадкам ряд оригінальних лірико-психологічних зразків малих форм. Це і такі поезії в прозі, як "Яблуні цвіли за вікном" чи "Мелодія", і імпресіоністична новеля "Асан і Зейкен", і соціально-психологічна — "Одірвана гілка" тощо. Та особливе місце в усій спадщині Х. Алчевської слід надати етюдіві "Килина" (1927, вид. 1928), внутрішнє звучання якого гучним дисонансом вплітається у весь доробок письменниці останнього десятиліття.

Прообразом героїні стала давня приятелька авторки, сільська вчителька Ганна Хоперська, що згоріла від сухот 1920 року. Її революційне життя-подвиг і вирішила оспівати літераторка. Отже, знову — поклоніння конкретній особистості *борця*. Сім невеличких частинок — кілька окремих епізодів, що склали канву життя і смерті героїні. Психологічно-імпресіоністична манера письма напрочуд точно і вражаюче сильно висвітлює нам страшну трагедію молодої революціонерки. Ось вона у місті, бідна селючка з глухого далекого села, що прийшла набути знання, яке "відкриє перед нею цілий світ, розв'яже назавжди руки для діяльності поміж нещасним, сіреньким людом..." (стор. 344-345). Палаюча молода душа прагне *боротьби*. Її чекає "блискуче і грізне" майбутнє, де вона, ні на що не зважаючи, буде розправлятися з ворогами, з "паничами від націоналізму", без жалю, не озираючись: "Кров — так кров, війна — так війна, мимо всіх голів, національностей, відносин..." (стор. 346). Так починається страшний, нелюдсько жорстокий шлях селянської дочки. Нова революція її "стару віковичну ненависть до всього, що зветься паном" (М. Коцюбинський) перероджує у безжальний сліпий фанатизм, що став її "добровіль-

ним обов'язком". До кінця не витруєна ще з серця дівчини крихта людяности подекуди протривить картинам бездумних погромів, безглузких, невиправданих смертей, морю крові, та грізний привид добровільного обов'язку не спускає очей, чатує на душу героїні, примушує невблаганно крокувати далі. Вона згоряє не лише від сухот, а й від сліпого фанатизму, що веде її політкомом по фронтах, незламним агітатором по з'їздах, мітингах та тюрмам: "Єдиний шлях до панування справедливості на світі — це комунізм" (стор. 360). В передсмертному маренні Килини звучать страшні своєю оголеною правдою слова-присуд: "...я — втілена війна...", а невитруєна крихта зчерствілої душі востаннє ніби намагається виправдатись: "Хіба я для себе?.." І ще страшнішим присудом образу, що стає глибоко символічним, звучить фінальний епізод "гвинтика революції" через тиждень по смерті. Бучно прибранна прапорами сцена, президія, катедра, повна зала невідомо звідки зігнаного натовпу, абсолютно байдужого, бо й поняття не мав про померлу, холодні черстві промови, "балаганно-веселе" читання Блоківського "У тебе на шее, Катя...", повне байдужого спокою обличчя старої матері... Жахом віє від останніх слів старої, що завершують твір подібно могутньому вибуху:

— "Де Килиніні чоботи?.."

— Чоботи, кажу, чоботи... — повторює стара. — Ті, що по Килині zostались. Адже ж я по них сюди їхала!" (стор. 355).

Важко сьогодні стверджувати умисне-свідомо чи мимоволі, лише силою і прозорливістю своєї талановитої й багатогранної душі, але ж саме цим твором Христя Алчевська продовжила звучання тих перших нот істинної трагедії народу, що вже продзвеніли на той час в українській літературі, зокрема, у новелі М. Хвильового "Я (Романтика)" — 1924 р. Мимоволі виникає також і думка, а чи тільки довірливо-інтимний елегійний смуток прозвучав у тому ж 1927 р. у вірші письменниці "До Ольги Кобилянської":

Хотілося бачити море любові,
Хотілося полудня, серця, весни...
Ні серця, ні весен, ні душ, ані долі...
Самий тільки смуток, і жертви, і сні...
Саміська негода, самі тільки сльози,
А щастя — ніде ми, ніде не знайшли.

(стор. 228)

В одному з листів в останні роки життя Христя Алчевська написала пророчі слова: "Мене не викреслите при всьому бажанні з історії н і я к..." Воістину! Не викреслювати, а ще вивчати і вивчати, намагаючись осмислити, збагнути всю глибину і багатогранність цього співучого і знедоленого, люблячого і непокороженого серця, незбагненої жіночої душі.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ЗАКЛИКАЄМО ДО СПІВПРАЦІ

Новостворений Комітет Збірки Фондів на новий будинок Українського Музею в Нью-Йорку звертається до Вас з гарячим закликом до співпраці для реалізації нашого плану спорудження нового репрезентативного будинку для Українського Музею.

Наш музей — це 16-літня дитина Союзу Українок. Дотепер він бодай у скромних формах взірцево виконував ролю культурної амбасади українців в Америці. Позитивні відгуки преси, відвідувачів, а також призначення дотацій для Музею від державних установ є найкращим доказом його великого значення. Поможіть, дорогі союзнянки, цій нашій установі рости, розвиватися і щоб вона вийшла на світову арену зі своїми великими до-тепер "маґазинованими" скарбами як повноцінний, репрезентативний музей. Він не тільки ширитиме добре ім'я України серед неукраїнського світу, а стане осередком зберігання нашої дорогоцінної спадщини, яку ми з гордістю передамо грядучим поколінням.

Знаємо, що всі тепер обтяжені допомогою Україні, але знаймо також, що побудова репрезентативного музею в одному з найбільших культурних центрів світу, Нью-Йорку, — це велика пропаґандивна поміч молодій державі. Директор Українського Національного Музею у Львові Андрій Новаківський і тодішній міністер культури Лариса Хоролець уважають спорудження музею за конечне і невідкладне завдання діяспори.

Новий комітет з запалом береться до великого діла. Дуже просимо Вас до співпраці в цій важливій спільній справі нашої громади.

Остаємося з привітом і пошаною

за Комітет Збірки Фондів

Анна Алиськевич

голова

Ірина Руснак,

Музейно-мистецька референтка
Союзу Українок Америки

Роман Гавриляк,

секретар

ДІЛИМОСЯ КІЛЬКОМА ДУМКАМИ, ЯК МОЖЕМО РАЗОМ ДОСЯГТИ НАШОЇ СПІЛЬНОЇ МЕТИ — ЗІБРАТИ ФОНДИ НА НОВИЙ БУДИНОК МУЗЕЮ, СПРЯМОВУЮЧИ ДІЯЛЬНІСТЬ ВАШОГО ВІДДІЛУ У ЦЬОМУ НАПРЯМІ.

1. ПРИДБАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Кожна членка відділу постарається приєднати хоч одного члена для УМ. Звертаймося до мало ще активних у нашій громаді молодих професіоналістів, наших дітей, внуків та приятелів.

2. ІМПРЕЗИ

Включім до свого "плану праці" на 1993 рік бодай одну з пропонованих імпрез: "Голодний обід", льоте́рія, вечір розваг, літературно-мистецький вечір, призначивши прибуток від цих імпрез на Будівельний Фонд Музею. Ці програми можна включити в "День Музею". Під час кожної імпреди можна продавати музейні жетони.

3. ЗАМІСТЬ ДАРУНКІВ

Пропаґуймо серед друзів і знайомих ідею "замість дарунків" — під час святкувань родинних та товариських імпрез пожертвувати на Будівельний Фонд Музею. Започаткуймо цей корисний звичай з нашими найближчими новорічними зустрічами. Вживаючи цей легкий та приємний спосіб, можна в товаристві найближчих зібрати поважні суми на нашу важливу справу.

4. ГРОМАДСЬКІ КОМІТЕТИ

Допомогти створити громадські комітети для збирання фондів на Музей. Член Управи Комітету Збірки Фондів Роман Гавриляк координує працю Регіональних Комітетів.

НАДБАНЕ ВІКАМИ МУСИМО ВРЯТУВАТИ

Останнім часом багато гостей з України, ознайомившись з нашим журналом, відвідує редакцію. Цим разом ми вітали в себе етнографа, викладача Київського університету ім. Т. Шевченка, доктора історичних наук Валентину Борисенко. Однією з тем, яку порушила наша гостя, була чорнобильська трагедія, що спіткала Україну 26 квітня 1986 року і зв'язані з нею проблеми. Ось що розповіла Валентина Борисенко:

Валентина Борисенко.
Valentya Borysenko.

— Нечуваний і небувалий у світі вибух на Чорнобильській атомній електростанції (АЕС) вирішив долю поліської землі, її жителів, давньої культури Полісся. Люди покинули рідні оселі в так званій тридцятикілометровій смузі ЧАЕС.

Сьогодні немає нічого важливішого, ніж рятувати людей та давню культуру із вражених нуклідами земель Київської, Житомирської, Чернігівської та Рівенської областей. Жителі цих сіл у найближчі роки повинні бути переселені в інші райони України. Незлічити і незміряти людську біду. Втрата домівки, рідних, розлука близьких людей, друзів, сімей, батьків і дітей сумно нависла над долею поліщуків.

Зайве в котрій уже раз говорити про втрати матеріальні. Це зрозуміло кожному. Та найтрагічніше і, може, до кінця не всіма усвідомлене, осмислене — це втрата людей і багатющої духовної спадщини поліщуків, їх прадавніх звичаїв, обрядів, легенд, казок, пісень. З переселенням людей загубиться назавжди дивосвіт поліської землі.

— Як можна врятувати для майбутніх поколінь ці неоціненні скарби?

— Важко відповісти однозначно, але ясно одне — потрібно зробити все можливе для порятунку. Максимально вивчити, зафіксувати усіма видами фото, -авдіо, -відеофіксації мистецьке надбання занепащеного Полісся. Наприклад, ще донедавна в Дубровицькому районі, селі Порохове (тепер цей район дуже забруднений), ткали унікальні серпанки, з яких шили весільне вбрання для молодої. В Сарницькому районі вишивали прекрасні поліські намітки, хустки з оберегами, вишитими червоною ниткою, щоб нічого не пошкодило нареченому, коли він ішов свататися до дівчини. Ці традиції сягають ще часів Київської Русі. Зберегти це чи не найневідкладніша проблема етнографів, фолкльористів, широкої громадськості.

Як розв'язуються питання наукових експедицій та обстежень виселених сіл? Що в цьому напрямку планує Уряд України?

— На початку 1991 року почало функціонувати Міністерство України у справах захисту населення від наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС. При Міністерстві активно працює спеціалізована історико-культурна експедиція, якою керує доктор історичних наук, народний депутат України Степан Павлюк. Вчені розробили програму вивчення пам'яток національної історії та культури.

Головний спеціаліст експедиції Міністерства кандидат філологічних наук Ростислав Омеляшко проробив велику роботу для втілення цієї програми. Насамперед, вчені підготували банк даних про наявність інформації з питань культури, зібраної до катастрофи на Чорнобильській АЕС. Другий етап роботи — всебічне вивчення фолкльору, етнографії, історичних пам'яток, будівляної архітектури та побуту населення, що підлягає виселенню в інші райони України.

— Чи доступні офіційні дані про пляни та черговість виселення із районів, приречених на знищення?

— У нас є точні списки про терміни виселення населення. Занецижена територія поділена на чотири зони. Відповідно розроблено карту, на якій наноситимуться дані про обстеження та заходи для збереження пам'яток. Цікаві з етнографічної точки Овруцький та Олеський райони Житомирської області. Унікальні пам'ятки архітектури опинилися в радіаційному полоні.

— Де зберігаються ці унікальні знахідки?

— Дискутується питання про створення музею-заповідника в Рівному. Пам'ятки матеріальні — стародруки, старі вишивки, рушники, пам'ятки іконопису, матеріали побуту — повинні пройти дезактивацію. Є проблема, як збирати, чи можна зберігати ці пошкоджені радіацією мистецькі твори.

15-16 травня 1992 року в Рівному відбулася науково-практична конференція з питань виявлення, збереження та охорони історико-культурної спадщини населення, що потерпіло від чорнобильської ка-

Чорнобильські знахідки.
Chornobil finds.

тастрофи.

Серед багатьох проблем йшлося про вивчення мистецтва, обліку та паспортизації пам'яток архітектури в районах, що найбільше потерпіли. Наукові доповіді були присвячені питанням археології та етнічної антропології, діалектології та етнолінгвістики, матеріальній і духовній культурі. Обговорюючи проблему фіксації пісенно-музичного фолкльору Полісся, вчені порушували питання забезпечення збору матеріалів з допомогою сучасних технічних засобів. Перешкоджає цьому відсутність якісних фотоапаратів, фотоплівок, магнетофонів. Це ті проблеми, які вже сьогодні треба вирішити, але в сучасній соціально-економічній скруті це нелегко.

— Який вихід зі становища?

— На мій погляд, до широкого вивчення занепащеного краю варто завітати місцевих учителів, лікарів, працівників культури, які можуть багато зробити у цій справі. Вчені можуть координувати цю роботу, допомогти у складанні програм-запитальників тощо. Почасти ця робота вже розпочалася.

— Останнім часом на українських фестивалях та мистецьких імпрезах гості з України продають рідкісні зразки народної носії та інші старовинні речі, яким місце в музеях. Яка ваша думка з цього приводу?

— Справді трапляються досить часті випадки вивезення пам'яток культури за кордон, з поліського краю також. Везуть ікони, вишивані сорочки, прикраси. Зупиніться, люди добрі! Ці речі німі у чужому краю, вони потрібні для духовного відродження

знедаленої віками України!

За приємною розмовою швидко збіг час. Пані Валя спішилася — до відлету літака на Україну їй залишилися лічені години. Моє запитання, чи вдасться нам зберегти надбане, так і залишилося без відповіді.

Розмову вела
Ірена Чабан

*Щире вітання Союзу українців
в Америці. Зигу добра, світлої долі,
усміхів у праці для відродження
національної культури України.*

*етнограф Валентина Гадаренко
15.06.1992*

ЗБЕРЕЖЕМО УНІКАЛЬНІ ЗРАЗКИ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Щораз більше людей приїздить з України і привозить рідкісні зразки народної носії початку століття. Цих зразків так мало залишилося на Україні. До болю шкода втрачати їх. Проте музей має обмежені кошти, щоб купити експонати. Тому звертаємось до Вас, дорогі читачі: допоможіть придбати експонати для Музею! Не даймо пропасти творам, привезеним з України!

VI КОНГРЕС СФУЖО І УЧАСТЬ В НЬОМУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

29-го жовтня — 1-го листопада 1992 р. в Торонто відбувся VI конгрес СФУЖО. 28 жовтня, напередодні конгресу, відбулося засідання управи СФУЖО, на якому прийнято поправки до статуту і надано почесне членство СФУЖО.

СУА, який мав 16 делегаток на конгресі, репрезентували: голова Марія Савчак, Іванна Ратич, Марія Томоруг, Ірина Чайківська, Ірина Куровицька, Христя Навроцька, Ірина Руснак, Надія Савчук, Марія Крамарчук, Оріся Лончина, Анастасія Хариш й Іванна Шкарупа. Членками управи СФУЖО були: Марія Савчак, Олена Процюк, Лідія Гладка, Наталія Даниленко. До комісії входили: номінаційної — Марія Савчак, резолюційної і статуткової — Христя Навроцька.

29-го жовтня голова СФУЖО д-р Марія Квітковська відкрила VI конгрес. Вибрано президію, прийнято порядок нарад та доповнено конгресові комісії. Почесна голова Лідія Бурачинська виголосила доповідь. Того ж дня були три панелі: "Роля суспільної служби у відродженні національної свідомості", "Українська жінка в модерному світі — конфлікт традиції і реальності" та "Наші зв'язки зі світовими організаціями". В останньому взяли участь членки СУА Лідія Гладка, Ірина Куровицька і Олена Процюк.

Увечорі відбулося святкове відкриття конгресу, який духовно був пов'язаний з першою річницею проголошення незалежності України. Участь у конгресі взяли делегатки не тільки з Канади і США, але й з Австралії та Європи (Велика Британія, Франція, Швейцарія і Польща). На жаль, не було представниць з Південної Америки. Учасниці конгресу щиро вітали гостей з України.

Голова Союзу Українок України Атена Пашко промовляла на полуденку "подяки", на якому вручено грамоти почесного головства д-р Марії Квітковській та почесного членства д-р Марії Бек, д-р Наталії Пазуняк, Ярославі Зорич, Ірині Вжесневській, Олександрі Миндюк та членкам СУА Олені Процюк і Лідії Гладкій.

Програма конгресу була добре підготована і була змога послухати дуже цікаві доповіді в панелях, в яких взяли участь переважно молоді жінки і трьох чоловіків. Учасницями панелів з України були: Надія Самуляк (у пресовому) і Оріся Сокульська в панелі "Доля українки", в якому взяли участь молоді представниці з Букарешту, Варшави і Пряшева. Вони — з різних країн, а їхня українська мова така чиста, що не хотілося вірити, що це покоління виховане в чужому і ворожому середовищі.

Зліва: Оксана Бризгун-Соколик, д-р Марія Квітковська, Лідія Бурачинська.

Fr. l.: Oksana Brezhun-Sokolyk. Dr. Maria Kwitkowsky and Lidia Burachynska.

Панелісткою з України була також Надія Лук'яненко, яка брала участь у панелі "Роля жінки в розбудові української держави".

В панелі "Українська преса сьогодні і завтра" взяла участь членка СУА Дора Рак, панель на тему народного мистецтва підготувала Наталія Даниленко (СУА), яка теж репрезентувала нове видання СФУЖО "Український народний одяг" та заохочувала купувати цю вартісну книжку, в яку почесна голова СФУЖО і СУА Лідія Бурачинська внесла великий вклад — свої знання та працю.

Учасниць конгресу запросила Організація Українок Канади на товариську зустріч, під час якої відбувся показ вишиваних суконь, виконаних членками ЛУКЖ при церкві св. Дмитрія, проекту Ірини Сенік, де теж було репрезентоване нове видання її поезій.

На пополудневій сесії вибрано нову управу СФУЖО, яку очолила Оксана Соколик. Заступниці — Марія Підкович, Наталія Даниленко. Секретаріят — М. Загробельна, англomовна — Ярослава Шеремета, скарбничка — Уляна Стек. Управа буде кооптувати фінансову секретарку.

Конгрес прийняв резолюції, намічені резолюційною комісією, що її очолювала д-р Наталія Пазуняк.

В суботу увечорі відбувся величавий бенкет, який зібрав численну публіку з Торонта. На ньому промовляли: Владика УКЦ Кир Ізидор і УАПЦ Кир Юрій, амбасадор України в Канаді Левко Лук'яненко, президент СКВУ Юрій Шимко, а головну промову виголосила президент Українського Народного Союзу Уляна Дячук. Д-р Марія Квітковська — почесна голова СФУЖО — одержала від СКВУ почесну медаль ім. св. Володимира. Д-р Наталія Пазуняк проголосила вислід 23-го конкурсу ім. М. Бек.

Конгрес закінчився, учасниці роз'їхалися з почуттям єдності діячів з Україною, для якої і далі віддаватимуть свою працю.

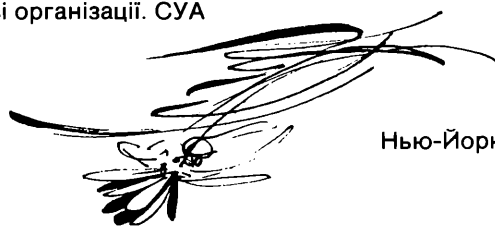
Після закінчення конгресу відбулося засідання уступаючої та нововибраної екзекутиви для вибору референток, яких подають складові організації. СУА

запропонував на референтку зовнішніх зв'язків Олю Ставничу, на референтку народного мистецтва — Ірину Руснак. Д-р Наталія Пазуняк залишається в референтурі зв'язків зі сучасною Україною, Г. Галамай — пресовою референткою, Лідія Белендюк очолює референтуру суспільної служби. Інших референток подадуть складові організації. Головою статутової комісії обрано Христю Навроцьку, заступницею Ольгу Цвик і секретаркою Тамару Волощук.

Дорадник — д-р Марія Каїтковська.

Марія Савчак, голова СУА, подякувала конгресовій комісії за вклад праці в успішне проведення конгресу і заявила про повну підтримку СУА нової Управи СФУЖО. Голова Оксана Соколик щиро подякувала за участь і побажала витривалости у праці.

Христя Навроцька,
пресова референтка
Головної Управи СУА

Нью-Йорк, дня 10 листопада 1992 р.
331/MT/MP

Високоповажана Пані
Оксана Соколик
Голова СФУЖО
Торонто — Канада

Вельмишановна Пані Голово!

Екзекутива Союзу Українок Америки пересилає Вам цією дорогою вислови щирих гратуляцій з приводу вибору Вас на голову Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Просимо прийняти від нас запевнення повної підтримки і співпраці.

Бажаємо Вам багато здоров'я та сил на Вашому новому пості. Віримо, що Ваші плани увінчаються успіхами для добра СФУЖО та України.

З правдивою пошаною і щирим привітом

За Екзекутиву СУА

Марія Томоруг
секретарка

Марія Савчак
голова

СКЛАДАЄМО ЩИРИ ПОЗДОРОВЛЕННЯ ДИРЕКЦІЇ ТА ПРАЦІВНИКАМ
"КОМП'ЮТОПРИНТ"-у
З НАГОДИ ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ ЙОГО ІСНУВАННЯ

Екзекутива Союзу Українок Америки
Редакція журналу "Наше Життя"

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XLIX

DECEMBER 1992

Editor: Marta Baczynsky

APPEAL TO UNWLA MEMBERS!

As the newly formed Ukrainian Museum Building Fundraising Committee, we extend an earnest appeal to you to work with us, to help us realize our goal — the building of a representative museum facility.

The Ukrainian Museum is the sixteen-year old offspring of the Ukrainian National Women's League of America! Since its founding the institution has done an exemplary job in propagating our culture among non-Ukrainians. The significance of its achievements is reflected in the positive attitude the press has toward the institution, in the praise from its visitors, as well as in the continued support from the government funding agencies. We therefore, ask you to please help the Museum continue its growth and development. We invite your cooperation in this endeavor in order to give the Museum the opportunity to finally present its treasures to the world, exhibited in a representative new building. Due to critical space shortage, most of these treasures have remained in storage. In its new spacious home, The Ukrainian Museum will not only continue to promote Ukraine's good name, but will become our priceless legacy which we will be able to pass on to the future generations.

We are all well aware how fervently the Ukrainian community is engaged in helping Ukraine. However, we also know that a representative Ukrainian Museum in New York City, one of the greatest cultural centers of the world, will serve as an unprecedented advertisement for our fledgling nation. The director of the National Museum in Lviv, Andrij Novakivsky and Larysa Khorolets, Ukraine's Minister of Culture, consider the building of a new spacious museum facility as the paramount and irrevocable responsibility of the diaspora.

The newly formed Building Committee is beginning its work with great enthusiasm. Please join us in this important project that is the concern of our entire community.

We look forward to your cooperation.

The Ukrainian Museum Building Fundraising Committee

Anna Alyskewycz — Chairman

Irene Russnak — Museum Culture Chair UNWLA

Roman Hawrylak — Secretary

THE FOLLOWING IS A SUGGESTED PLAN OF ACTION FOR INDIVIDUAL MEMBERS AND BRANCHES, THE IMPLEMENTATION OF WHICH WILL HELP IN REALIZING OUR PROJECT — THE BUILDING OF A REPRESENTATIVE, SPACIOUS NEW UKRAINIAN MUSEUM FACILITY.

1. MEMBERSHIP DRIVE

Each member of the branch will try to recruit at least one new member for the Museum. In this we target our friends, acquaintances and members of our younger generation who, as yet, have not become very active in community life. These are young professionals — our children and grandchildren.

2. SOCIAL EVENTS

At least one social event to benefit the Museum can be included in the agenda of the branch for 1993. The event can be a "hungry dinner", a lottery, a show or a cultural program. A "Museum Day" can also be organized. During all these events the branch can sell museum fundraising buttons.

3. IN LIEU OF GIFTS

Instead of exchanging gifts during special holidays, family or social occasions, introduce the practice of making a donation to the Museum's Building Fund. This is a very painless and pleasant way to raise funds for this important cause. An opportune time would be to start this practice during the New Year's social get-togethers.

4. REGIONAL COMMITTEES

Each branch can be instrumental in forming a regional committee which would raise funds for the Museum building. Roman Hawrylak, member of the Ukrainian Museum Building Fundraising Committee coordinates the activities of the regional committees.

WORLD FORUM OF UKRAINIANS AND MY PARTICIPATION IN IT

At the recommendation of the Presidium of the World Congress of Free Ukrainians, as president of UNWLA I was invited to attend the World Forum of Ukrainians as one of the delegates of the western diaspora. The invitation was extended by the society "Ukraina".

I arrived in Kiev's Boryspil Airport on August 18th. Two representatives from the committee which organized the Forum were on hand to meet the guests from the west. They drove us to the International Cultural Center, a building which was formerly the "October" palace, and before that was used by the KGB. Here we registered for the event and received our hotel allocations.

I resided at the hotel Moskva, in the very heart of Kiev, up on a hill overlooking the Independence Square, on the Chreshchatyk (Kiev's prestigious avenue). My early arrival in the city allowed me to witness the preparations for the celebration of the first anniversary of Ukraine's independence. The Square and the surrounding streets, as well as all the government buildings were decorated, adding to the festive spirit.

Right before the start of the Forum I took part in the press conference called by Dr. Zenon Matkivsky, head of the Children of Chernobyl Fund. UNWLA's Welfare Committee works on several projects with this organization. The press conference was held at the Antonove Airport, a military installation, where on August 20th the world's largest transport carrier "Mria" landed, bringing ambulances, medical equipment, medicines and vitamins for hospitals in Lviv, Kiev and Kharkiv. Two specialized machines funded by UNWLA were part of the cargo, and were slated for the Lviv Regional Special Hospital for Children. During the Conference I read the UNWLA press release confirming the delivery of the equipment and its destination.

The Forum was convened according to its program on Friday, August 21 at 10 a.m. in the Cultural Palace, Ukraina. The building itself is beautiful, made of white marble and glass. The stage of the main hall was decorated with great taste. The vestibule was adorned with paintings and other art objects, some of which were for sale.

Several thousand delegates and guests from every corner of the globe where Ukrainians live gathered in the Palace. Outside, hundreds of people who could not gain access into the building, milled about. All this pointed to a grand and dignified gathering.

Academician Mykola Zhulynsky, who chaired the Organizing Committee, called the Forum to order with

an opening statement. President of Ukraine, Leonid Kravchuk welcomed the delegates and guests who hailed from 26 different countries of the world. Jurij Shymko, president of WCFU greeted the assembly in the name of his organization.

During the three day proceedings the participants heard many excellent speeches by I. Dziuba, I. Drach, D. Pavlychko, J. Shevelov, M. Lebed', V. Markus', O. Rudenko-Desniak, to mention a few. Because of their subject matter, other speeches were out of place at this conference which was called with the aim of consolidating all Ukrainians in the world. In his welcoming address President of Ukraine L. Kravchuk called "... for the Forum to initiate Ukraine's constructive activity..." One particular politically opportunistic address delivered by a young man who was not a citizen of Ukraine had absolutely no place at the assembly.

The first day of business ended with a concert of the ensemble *Moloda Ukraina* which was held at the International Cultural and Arts Center. The concert was an excellent event with a moving finale dedicated to the first anniversary of Ukraine.

Late that night I attended a special meeting of the Presidium of the Secretariat of the WCFU, called by J. Shymko, in order to discuss the upcoming meeting scheduled for the following day at 3 p.m. of members of the Presidium (10 individuals) with Ukraine's President Leonid Kravchuk. It was decided that at that meeting a document from the Presidium be given to the President.

Saturday, August 22, from 9 a.m. to 1 p.m. was busy with various sessions, sub-sessions and round tables which were held in various locations throughout Kiev. Delegates signed up for these sessions during registration. I took part in a session dealing with "Coordination of cooperation between community organizations of the Ukrainian diaspora and Ukraine". The deliberations of this session took place in the great debating hall of the Kiev City Council where a large number of delegates, Ukrainians from various corners of the world, took the floor. Some of them presented shocking statistics concerning the destruction of Ukrainians in Croatia, Bosnia and Herzegovina. I recall the delegate from Tadjikistan who spoke about the hard life of our brothers and sisters who settled there. They all need our moral and financial help.

I am sorry to say that the organizers of this particular session did not provide a special agenda for women to meet and discuss matters concerning women's organizations. The session was extremely well attended by numerous representatives of various Ukrainian women's

Interview with Radio Kiev.

Near the Museum of Literature in Kiev.

organizations from the eastern and western diaspora. Consequently, the people's deputy Larysa Skoryk invited the delegates to a separate meeting, scheduled for Monday, August 24. President of UNWL Atena Pashko scheduled a similar meeting/reception for delegates almost at the same time, on the same day. It was a difficult choice for the women delegates to make — where to go.

I believed as other women did, that this was not a wise thing to do. Women should have united for this meeting and shown that they are above partisan friction, that they are doing this to create a strong foundation for the Ukrainian nation. However, I will return to this matter presently.

On Saturday, August 22, 1992 at 3 p.m. the planned meeting between the President of Ukraine and members of the Presidium of the Secretariat of the WCFU was held in the conference hall of the President's administration building. President J. Shymko presented Mr. Kravchuk with a document from his organization to which the President of Ukraine responded. The reaction of President Kravchuk and of members of his government to another document handed to him at that time was rather sharp, since it stated that he had signed an agreement with Boris Yeltsin, which would make Ukraine subordinate to Russia.

President Kravchuk stated that he never saw such an agreement, nor did he sign it. He emphasized that this document once again testifies to the deliberate propagation in Ukraine of false, provocative information in order to create discord and unrest.

At the end of the meeting which provided a photo opportunity, the participants left for the Cultural Palace *Ukraina* to take part in the special session of the Supreme Council and the Parliament of Ukraine in honor of the country's Independence Day.

The festivities were initiated with a parade of representatives of Ukraine's military branches. The major address was delivered by President Leonid Kravchuk, who later also received the powers of the Ukrainian government in exile transferred to him by its President, Mykola Plaviuk. The full ceremony of the transfer of the powers was held on Monday, August 24 in the Marian Palace in Kiev.

A concert at the end of the day emphasized Ukraine's undeniable, all encompassing joy at its independence. This concert truly was one-of-a-kind.

On Sunday, August 23 a solemn mass was held in St. Sophia, officiated by Kiev's Metropolitan Filaret as well as Metropolitan Antonij of Perejaslav and Sicheslav. During the service the excommunication decree was lifted from Hetman Ivan Mazepa and a litany of gratitude was delivered.

The World Forum of Ukrainians passed resolutions and issued a statement to Ukrainians throughout the world. A new World Ukrainian Coordinating Council was elected. To mark the occasion of the Forum and the first anniversary of Ukraine, delegates received the *Kobzar*, beautifully illustrated with graphics by artist Vasyl Lopata. On Sunday evening the delegates and guests enjoyed a banquet.

The following day I took part in the ceremonial placing of flowers at the monument of Taras Shevchenko. The day marked the first anniversary of Ukraine's independence! In St. Sophia, His Eminence Patriarch Mstyslav offered a supplication litany attended by President Kravchuk and his wife Antonina. With great ceremony and witnessed by masses of people, the Kiev-Mohylanska Academy was opened.

As I have already mentioned I was invited by the UNWL as well as the Women's Assembly to meetings to be held almost simultaneously (UNWL at 2 p.m., WA at

Near the plaque announcing the Nina Matvienko Fund.
Second fr. l.: Nina Matvienko.

3 p.m.) in facilities distant from each other. Understandably, I, as president of UNWLA took part in the meeting-reception organized by UNWL which was held in the restaurant Lviv. President of UNWL Atena Pashko greeted women from all corners of the world who had gathered there — among them branch presidents of UNWL of Ukraine, women from the eastern diaspora as well as women from the western diaspora — members of WFUWO — under the leadership of Dr. Maria Kvitkowsky. Ukraine's independence was honored with a toast.

UNWL of Ukraine branch presidents spoke about their work and the various problems associated with it. Women of the western diaspora were also asked to address the audience. As one of the first to speak, I told the audience about the programs of our organization for the last 67 years, wished the newly revived UNWL much success and presented our monetary gift to them to help them with their projects. The generous Ukrainian hospitality was very evident in the abundance of food which was served for lunch.

About 6 p.m. after the reception we all left by bus to the center of the city to take part in the general festivities which were taking place on the Independence Square as well as all along the Khreshchatyk thoroughfare. Thousands of people had gathered there. The Ukrainian color guard and military units marched to the accompaniment of a military orchestra. People greeted them with flowers and loud applause. Many had tears in their eyes. Military aircraft flew overhead as well as zeppelins, trailing blue and yellow flags. The entire city of Kiev was on the streets celebrating this special holiday. Late at night there was a display of fireworks.

In the evening, in front of St. Sophia a public meeting was held. President Kravchuk and members of his government as well as delegates and guests had seats

on the platform which was adorned with red and black flags on the right and blue and yellow flags on the left. The moderator of the meeting was Mykhailo Horyn'. Only people who had not spoken at the Forum were supposed to address the gathering. People from the audience, however, demanded that individuals who already had spoken at the Forum be allowed to speak again here. These loud demands insulted President Kravchuk and he left. This disrupted and ended the meeting.

On Thursday, August 27 (after the celebrations), the Women's Assembly had a very pleasant reception for me at the Taras Shevchenko Museum. Actually this was a meeting of different women's organizations, where the subject of discussion was cooperation between the groups and the uniting of all women's organizations into one National Council of Ukrainian Women. Attending were representatives of organizations such as Mothers of Soldiers, Maria Oranta Sisterhood of Ukrainian Orthodox Churches, Association to Protect Families with Many Children. There were no representatives from UNWL of Ukraine. Present also were People's Deputy Larysa Skoryk, Maria Drach, co-President of the Women's Assembly, presidents of the aforementioned organizations, as well as Dr. Julia Vojchyshyn, President of the Friends of Rukh in Ottawa, Canada. It was decided to continue the efforts to create a National Council of Ukrainian Women and to try to get UNWL of Ukraine to join. This very pleasant and heartwarming meeting was enhanced by a beautiful exhibition of woven objects by artist Mykhailo Bilas.

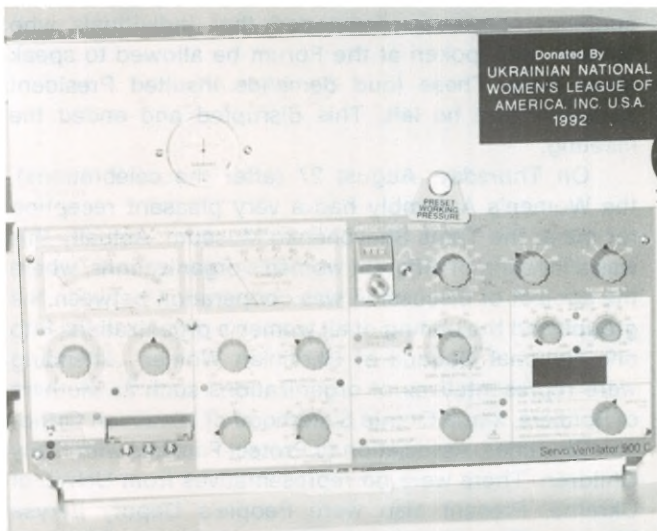
Also, on Thursday the Ukrainian press, at the request of President Kravchuk, carried a statement from the Ukrainian Information Agency to the effect that individuals who are not citizens of Ukraine, who act or speak in a manner which will cause harm to Ukraine, its government and people, will be escorted out of the country and not allowed to ever return.

Much has already been said and written about this matter. Let me share a few of my thoughts about the Forum.

We are all aware that the Forum was convened to consolidate all Ukrainians throughout the world. I concur that in a democratic country criticism is allowed, it is even necessary. A strong country can withstand any criticism. Ukraine, which is still a very young nation cannot tolerate destructive criticism at this point in time. It is not up to us to "educate" the government of Ukraine. The comments from the public which were heard in the Cultural Palace *Ukraine* or in front of St. Sophia were not kind, nor did they call for unity. We also know that Ukraine has one flag — blue and yellow — one coat of arms — the trident, one national anthem.

The Organizational Committee of the Forum did a tremendous job for which the members deserve our heartfelt praise and thanks.

UNWLA'S WELFARE PROGRAM

One of the specialized machines purchased by UNWLA for the Children's Hospital in Lviv.

Since its founding the Ukrainian National Women's League of America adhered to a welfare policy which helped needy Ukrainian families, particularly ill children and youth. The welfare program of the organization is multifaceted and far reaching. Every attempt is made to coordinate all the aspects of the program so that the aid is directed to the recipients designated by the organization in cooperation with the UNWLA membership, throughout the country.

In preparing annual reports for the WCFU based on the activity accounts from branches and Regional Councils, the work of UNWLA is reflected in the program of its Welfare Committee. For 1991, the organization allotted over \$75,000 for welfare.

For many years UNWLA divided its attention between Europe, in particularly Poland and South America, especially Brazil. The aid was distributed to needy Ukrainian families. Ukraine was not neglected and even when it was difficult to reach the people, UNWLA somehow managed.

In 1989 with the onset of changes in Europe and especially in Ukraine, many relief committees were

At the conclusion of my report, as a delegate I feel that we in the western diaspora should help Ukraine's rebirth process with kind words, with beneficial advice, constructive criticism, and prudent financial support. Only then can we say with pride "How beautiful it is, the rebirth of a nation" (O. Oles').

(liberal translation from Ukrainian)

formed in America. The National Board of UNWLA also decided to expand its welfare activities by forming the *Medical Fund for Children and Youth, Victims of Chornobil*, as well as the *Welfare Fund Aid to the Needy in Ukraine*. The organizations' membership as well as members of our community support these funds, for which we are very grateful.

Following a trip to Ukraine in 1990 by the Welfare Chair, the National Board of UNWLA decided to direct its welfare efforts to the care of sick children as well as updating of hospitals. This decision was made following a report of the Welfare Chair in which she described her visit to Chornobil, the Prypiat' River, villages which suffered most due to the nuclear accident in 1986, ill children in hospitals in Kiev and Lviv, the families who had to abandon their homes, orphanages, as well as schools for handicapped youngsters. When in 1991 a hospital was opened for victims of Chornobil, the UNWLA, at the advise of doctors, funded and furnished an intensive care unit at the medical facility and initially donated \$65,000 for this purpose.

Again, following the recommendations of doctors and with the generous assistances from members and individuals in the community, in the span of two years UNWLA purchased four medical machines which were funded through the *Medical Fund for Children and Youth — Victims of Chornobil*. This equipment was delivered to the hospital in Lviv with the cooperation of the *Children of Chornobil Fund*, headed by Dr. Zenon Matkivsky.

The following equipment was purchased: Technicon RA 1000 — this is a microcomputer — controlled unit which analyses blood, it was brought from the Technicon Instrument Company for \$40,000 and delivered to Ukraine on the aircraft *Mria* in 1991. Blood Gas Analyzer and all its related equipment was purchased from the the Instrumentation Laboratory for \$26,140 also in 1991. This company has a branch in Vienna, therefore the unit was shipped from there to Lviv. The next two machines were purchased from Simens Company. The Servo Ventilator 900C cost \$20,000. The latter unit was funded by branch 101 of Chicago. Members of the branch deserve commendation and gratitude for their generosity and cooperation.

The last two machines were delivered to Lviv by *Mria* in August 1992 just as Ukraine's first anniversary celebrations were getting underway.

The President of UNWLA, Maria Savchak, was among those who met the aircraft at the airport in Kiev, where she also conveyed greetings from the organization. Many of UNWLA members had the opportunity this year to visit Ukraine, tour the special children's hospital in

Cont. on the inside back cover

Ще харчування

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

Українські жінки радо підтримують традиції, передають їх молодому поколінню. Тому завжди у передріздвяний час подаємо страви, пов'язані з нашими звичаями, які різняться залежно від околиць.

ВИСТУДЖЕНИЙ ЩУПАК (припис І. Домбчевської)

2 1/5 — 3-фунтовий щупак (pike)
городина: 1 морква, стебло селери, цибуля
спеції: 1 лавровий листок, по 6 зернят білого і чорного перцю, сіль
1 ложка оцту
1 коверт желатини без смаку
до прибрання: 1 зварене на твердо яйце

Купуючи щупака, можна замовити філе, але не відкидати голови, хвоста і плавців. В 6-ти горнятках води заварити смак з голови, хвоста і плавців з городиною і спеціями. Варити на малому вогні одну годину. Процідити і вже до холодного бульйону вкласти куски щупака. Варити 20-30 хвилин, уважаючи, щоб риба не розварилася. Виймати великою діркованою лопаткою. Бульйон процідити, додати розчинену у воді желатину і влити на дно посуду (по змозі у формі риби) дуже мало бульйону і вистудити. Приготувати прибрання. Розрізуючи яйце вздовж, вийняти жовток, а білок нарізати на вузькі частинки, з яких укласти на вистудженому аспіку ромашки, вживаючи на серединки жовток. Знову полити трохи аспіку і вистудити. Коли аспік стане зовсім тугий, вкласти філе

щупака і полити аспіком, щоб риба була покрита. Вставити до холодильника. Подавати на полумиску, на який перекинути вистудженого щупака і прибрати кружальцями цитрини.

НАЛИСНИКИ З КАПУСТОЮ (припис С. Гуменюк)

ТІСТО НА НАЛИСНИКИ:

2 горнятка молока
6 яєць
1/4 горнятка олії
1 3/4 горнятка борошна (муки)
1/2 ложечки солі
2 ложки води
1/2 горнятка тертої булки

НАЧИНКА З КАПУСТИ:

2-фунтова головка капусти (шаткована)
3 ложки олії
2 1/2 горнятка нарізаної цибулі
сіль і перець — до смаку

Зварити капусту до м'якості. Відцідити, витискаючи. У сковороді (пательні) розігріти олію, додати цибулю і смажити на золотистий колір. Додати капусту і трошки висмажити. У мисці змішати капусту і цибулю зі сіллю і перцем і вкласти до холодильника.

На налисники вбити в мисці 4 яйця, 2 ложки олії і молоко, додати борошно, і сіль і добре вимішати. Смажити налисники на олії на оба боки і наповняти начинкою з капусти. Звинені налисники у формі крокетів змочувати в розколючених 2-ох залишених яйцях і качати в тертій булці. Смажити обертаючи, щоб були зарум'янені довкруги. Повинно бути 12 налисників.

КРИХКІ ТІСТЕЧКА (5 тузенів)

1/2 фунта масла кімнатної температури
1 1/2 горнятка цукрової мучки
1 яйце
1 ложечка ванільового екстракту
1/2 ложечки мигдалевого екстракту
2 1/2 горнятка борошна (муки)

1 ложечка соди до печення (baking soda)

1 ложечка "крім оф тартар"
кришталевий цукор до посипання

Добре змішати 5 перших складників. Досипати борошно, змішане зі содою і "крім оф тартар". Замісити, накрити і вкласти до холодильника на 2 години. Нагріти піч до 375°. Розкачувати частинами тісто і вирізувати довільної форми тістечка, посипати грубшим цукром. Укладати на натовщеному листі і пекти 8-10 хвилин, щоб беріжки зарум'янилися.

ВАРЕНИКИ ЗІ СУШЕНИХ СЛИВ (Українські страви)

Тісто: на 3 горнятка борошна (муки) — 3/4 горнятка води, 1 яйце, 1 ложка олії. Замісити тісто і наповняти сушеними сливами, найкраще без кісток. Сливи злити кілька разів кип'ячою водою, підсушити і вистудити. Тісто розкачати тонко, різати у прямокутники, вкласти сливку і робити трикутні вареники. Зварені посипати цукровою мучкою.

ТІСТЕЧКА З ГОРІХАМИ (3 тузені)

1/4 горнятка брунатного цукру
4 ложки маргарини або масла
4 ложки "кріско" (рослинний товщ)
1 яйце, розділене
1/2 ложечки ванільового екстракту
1 горнятко борошна (муки)
3/4 горнятка нарізаних волоських горіхів (не мелених)
малинове або вишневе варення

Нагріти піч до 350°. Змішати маргарину, "кріско", цукор, жовток і ваніль. Досипати борошно і замісити тісто. Виробляти галки величини горіха, мачати їх у легко вбитому білку, опісля в горіхах. Класти на добре натовщений лист на відстані 1-го інча, втискати великим пальцем заглиблення і пекти 15-20 хвилин, щоб зарум'янилися. Коли простигнуть, накладати у заглиблення варення.

Пригадуємо, що Союз Українок Америки перевидав куховарську книжку "Українські страви" Зеновії Терлецької. Книжка є в полотняній твердій оправі — ціна 16.00 доларів. Замовляйте її! Відділи одержують 30% знижки.

Дописи Округ і Відділів

МАРІЇ МАРКІВ ВИПОВНИЛОСЯ 100 РОКІВ

Марія Марків
Maria Markiv

1 червня ц. р. 66-ий Відділ Союзу Українок Америки і українська громада Нью-Гейвену, Коннектикат, відсвяткували століття з дня народження Марії Марків з Фіцаловичів. 66-ий Відділ СУА, до якого ювілярка належить кілька десятиліть, вшанував її на спеціальних ширших сходах. Голова Відділу Ірена Гладка сердечно привітала М. Марків і вручила їй букет троянд. При каві і смачному торті, який спекла голова, всі слухали епізоди з життя ювілярки. Варто сказати, що вона цілком активна в домашньому господарстві та виявляє далі велике зацікавлення життям нашої громади.

Марія Галя Марків народилася 1 червня 1892 р. у Швейкові Тернопільської області у родині пароха о. Ромуальда Фіцаловича та Амалії з Нестайків. Молодість Марії проходила у відносно спокійних часах і в сприятливій родинній атмосфері. Це мало великий вплив на формування її дальшого життя. Ніякі життєві бурі й удари не захитали її надзвичайно лагідної вдачі і довір'я до життя.

Гімназію закінчила вона у Львові, а в 1920 р. вишла заміж за інженера-агронома Омеляна Маркова. Молоде подружжя переїхало до Ольштина на Познаньщині, де чоловік Марії одержав працю в рільничій школі.

Могло б видаватися, що життєві обставини родини Маркових устійнені, однак так не було. В 1930 р. прийшов до Познаня новий воевода, який походив з галицьких поляків, а з ним гострий політичний курс. Від інж. Маркова стали вимагати, щоб він "змінив обряд", а коли тиск не мав успіху, звільнили з праці. Проте йому удалося влаштуватися у вищій рільничій школі у Плоцьку, однак перебування на новому місці тривало недовго. Воеводу з Познаня перенесли на Мазовше, а інж. Маркова звільнили з праці вдруге.

Родина Маркових стояла перед новими проблемами. Вирішили повернутися до її батька о. Р. Фіцаловича у Швейків, якому з огляду на вік і недугу було важко дбати про велике господарство. Там прожили аж до смерті о. Р. Фіцаловича (1935). Наступні два роки родині довелося жити в Бучачі, а опісля перенеслися до Тернополя. Здавалося б, що після всіх мандрівок подружжя зможе жити спокійно. Та прийшли роки війни. У день її вибуху більшовики заарештували чоловіка Марії і відтоді жодної вістки про нього не було.

У 1944 р. Марія виїхала з дітьми на еміграцію до Німеччини. Досить довго перебувала у Берхтезгаденському таборі втікачів. У 1950 р. переїхала до Америки і відтоді проживає в Нью-Гейвені в домі сина Лева. Дочка Марії Віра Гусак пішла слідами матері — також є членкою 66-го Відділу СУА, була неодноразово головою Відділу, очолювала різні референтури, тепер є музейною референткою.

Століття Марії було своєрідною урочистістю для цілої громади Нью-Гейвену. В навечеря дня народження парох о. Р. Големба і о. Гошуляк відправили Св. Літургію. Співав хор під диригентурою сина Богдана Маркова (музику скомпонував Михайло Гайворонський). Крім численних парафіян і союзянок, участь взяла майже вся велика родина з Америки і Канади.

Родинне святкування століття відбулося в домі наймолодшого сина проф. Богдана Маркова. Великою несподіванкою для ювілярки були побажання від Патріярха Мирослава Любачівського зі Львова і президента Джорджа Буша та його дружини.

Ми, союзянки, бажаємо пані Марії й надалі міцного здоров'я, бути завжди усміхненою, задоволеною і ще багато років щасливого життя. **Лідія Фіцалович**, культурно-освітня референтка.

ВІТАЄМО!

ВІТАЄМО КАТЕРИНУ ЛЯЛЮК, НОВУ ЧЛЕНКУ 47-ГО ВІДДІЛУ СУА В РОЧЕСТЕРІ,
ТА ЄВУ КОЗЕНКО, ЯКА ПРИБУЛА ДО НАС ІЗ 49-ГО ВІДДІЛУ У БАФФАЛО.

УПРАВА 47-ГО ВІДДІЛУ СУА В РОЧЕСТЕРІ

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД ОКРУГИ СУА ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Окружний з'їзд Округи СУА Філядельфії відбувся 5 квітня 1992 року в Освітньо-Культурному Центрі. Головну Управу репрезентувала Ольга Гнатейко, друга заступниця голови для справ організаційних.

На з'їзді була присутня почесна голова СУА Лідія Бурачинська, виховна референтка Головної Управи СУА Ольга Тритяк та 38 делегаток з 16-ти відділів Округи: 2, 10, 13, 19, 20, 43, 44, 48, 52, 54, 59, 67, 88, 90, 91, 112.

На пропозицію номінаційної комісії вибрано Управу Округи на 1992 рік в такому складі: голова — Оксана Фаріон, перша заступниця — Ліда Бук, друга заступниця — Лукія Гриців, третя заступниця

— Роксоляна Луців, кореспонденційна секретарка — Лариса Дончук, протоколярна секретарка — Тамара Рац, скарбничка — Надія Лучанко. Референтки: зв'язків — Марія Кондрат, культурно-освітня — Анна Суха, пресова — Богданна Михайлів, пресова англomовна — Лідія Кріль, музейна — Софія Геврик, організаційна — Леся Городиська, виховна — Анна Шваб'юк, господарська — Іванна Луцишин, суспільної опіки — Надія Оранська і Марта Бобак. Контрольна комісія: Наталія Даниленко, Анастасія Жилава і Марія Раковська.

Богданна Михайлів,
пресова референтка Округи.

60-ЛІТТЯ 24-ГО ВІДДІЛУ СУА

У неділю, 18 жовтня, 24-ий Відділ СУА "Дочки України" в Елизабеті, Нью-Джерзі, відзначив 60-літній ювілей спільною вечерею. На це наше свято, крім членок, прибули й гості.

Святкування відкрила голова Відділу Олена Мельничук. Вона привітала духовних отців, сестер, союзянок, які прибули, щоб спільно відзначити наш ювілей. Колись наш Відділ нараховував коло 80 членок, а тому що багато з них відійшли у вічність, присутні вшанували їх пам'ять однохвилинною мовчанкою. Потім усі заспівали гимн СУА. Парох церкви о. монсеньор Йосип Федорик провів молитву.

Місця за головним столом зайняли о. Й. Федорик — приятель союзянок, Ірена Чабан — редактор журналу "Наше Життя", Марія Полянська — молода енергійна голова Округи Нью-Джерзі, Роман Левицький — відомий бандурист і гуморист, який своїми мистецькими виступами неодноразово збагачував наші різдвяні зустрічі, Ірена Левицька — його дружина, яка 41 рік є членкою Відділу, бере активну участь в управі. Вона як найстарша членка Відділу розповіла його історію. Засновано Відділ 20 жовтня 1932 року. Першою його головою була Марія Полевчак. На жаль, нині нема в живих ні однієї членки з тих перших років.

Відділ завжди зразково виконував постанови конвенцій та Головної Управи. За це діставав грамоти признання, коли відзначав "круглі" дати — 20, 25, 35, 45 і 50-ліття. Працював Відділ, як і всі інші: відбував сходи з відповідними програмами, влаштовував зустрічі з цікавими людьми, запрошував гостей, відзначав свята. Під час перших, основуючих сходи, наприклад, побував у нас відомий танцюрист Василь Авраменко. Нашими гостями у різні роки були Роман Слободян, Олена Гординська, Іванна Савицька, Мирон Сурмач, Мирослава Стахів, Марія Бурбела, Віктор Борковський, Ярослав Заремба, сестра Таїса, д-р Роман Граб, Роман Левицький, Ярослав Кулинич, Петро Бокало.

Наш Відділ допомагав "Просвіті", "Рідній школі" в Галичині. Після Другої світової війни посилав допомогу українським садочкам в Австрії і Німеччині, школам у Польщі і Бразилії, вручив місцевим бібліотекам книжки англійською мовою про Україну. Такі ж книжки вислав і до Голландії. А недавно ми вислали бібліотеку української літератури до Польщі, де в Кракові засновано Товариство ім. св. Володимира, для пересилки на Україну, а також безпосередньо в Україну.

Зліва: Марія Полянська, Ольга Граб, Ірена Левицька, Олена Мельничук, Ірена Чабан
Fr. L: Maria Polansky, Olha Hrab, Irene Levucky, Olena Melnychuk, Irena Chaban.

Відділ є меценатом Українського Музею та фонду катедри українознавства Гарвардського університету (УНІГУ).

Наші членки постійно висилали листи до сенаторів, конгресменів та президентів США, в яких писали про тяжкий стан у поневоленій Україні. Особливо допомагала нам у цьому Анна Іванців. Брали ми активну участь в усіх маніфестаціях, щоб світ довідався про наші проблеми.

На належному рівні працює у нас суспільна опіка. Ми вибирали відвідувачок хворих. А про їх завдання говорить сама назва. Увесь час, починаючи з перших років і до сьогоднішнього дня, Відділ надавав і надає допомогу грошми, пакунками потребуючим, хворим сиротинцям і школам у Бразилії, Україні, Польщі. Тут слід згадати покійного вже Івана Полянського, який довгі літа допомагав пакувати і висилати пачки. Тепер це виконують чоловіки членок управи.

Проводили ми збірки на цілі, які рекомендувала Головна Управа СУА, або на найбільш необхідні справи: на лікування дітей, що стали жертвами Чорнобильської катастрофи, купили крісло для каліки у Бразилії. Збірки проводили Ірена Левицька і Дуня Боднаренко. Має Відділ і бабусю, якою опікується.

Ми горді, що завдяки нашим старанням три студенти з Бразилії стали зразковими священиками. Постійно маємо стипендістів у Бразилії та Польщі. Крім каси Відділу вплатами на стипендії нам допомагали М. Полевчак, Р. Бойчук, О. Граб, І. Левицька, Ю. Полянська, О. Заремба, А. Іванців. Тепер,

коли ми дочекалися незалежної України, наша увага звернена туди. Україні потрібна велика допомога і ми будемо надавати її й надалі.

Влаштували ми прогульки — двічі до Українського Музею в Нью-Йорку, до Музею в Стемфорді, Коннектикат, до Філядельфії на виставу і до катедри, кілька разів їздили до Глен Спею на фестивалі, на Союзівку, на море, на пікніки до нашої членки Анни Іванців.

Дехто може запитати, звідки беремо гроші на ведення праці. Кожного року влаштуємо базари у Квітну неділю. Це дає дохід на покриття видатків протягом року. Продаємо також печиво й уживані речі.

Другою виступала голова Округу Марія Полянська. Вона сказала, що Відділ 60 років підтримував усі акції Союзу Українок Америки, згадала, хто з членок був в Окружній Управі: Ірена Левицька (1962-1988), кілька років Леся Когут, Галя Король, Марія Бокало, Марія Хитра, Ольга Заремба, Олена Мельничук. Округу очолювали Ольга Граб (1961), Ірена Левицька (1966-1968). М. Полянська побажала нашим членкам щастя, здоров'я та сили і далі продовжувати працю на славу СУА та України і передала грамоту для Відділу. А потім вона розповіла про активну нашу членку 24-го Відділу Ірену Левицьку, про її діяльність: була організаційною референткою у Головній Управі СУА (1968-1971), очолювала три роки Округу СУА в Нью-Джерзі, займала в ній та у Відділі різні пости, дев'ять років очолювала Відділ. У 1981 році Окружна Управа надала їй почесне членство. Під оплески присутніх М. Полянська вручила Ірені Левицькій Почесну грамоту.

Потім виступила представниця Головної Управи СУА Ірена Чабан. Вона прочитала привіт від Головної Управи, в якому сказано: "60 років існування Відділу були виповнені корисною і жертвенною працею для добра організації та української спільноти. З призначенням відчуваємо довголітню діяльність Відділу в усіх ділянках праці, які прийняв на себе Союз Українок Америки на користь української громади. Складаємо вам подяку за підтримку спільних починів організації. Бажаємо дальших успіхів у вашій жертвенній праці ще на довгі роки для добра СУА та Батьківщини". Вона розповіла про працю СУА на різних ділянках, про пляни на майбутнє і вручила Грамоту від Головної Управи.

Голова Відділу Олена Мельничук побажала І. Левицькій здоров'я та добра з нагоди дня її народження і підкреслила, що на прикладі Ірени Левицької виховувалися покоління не тільки пластунок, але й молодих союзниць, таких, як вона сама, як Марійка Бокало, Оля Шевчук, Славка Василяк. Дівчата вручили І. Левицькій букет червоних рож.

Потім відбулася вечеря, під час якої голова Відділу представила гостей: о. диякона Артура До-

чича, трьох сестер-монахинь, представників товариства кредитівки, 37-го Відділу УНСоюзу, хору "Боян", Марійської Дружини, Апостольства Молитви.

І. Левицька представила гостей-союзнок 4, 28, 32, 65, 70, 86, 92-го Відділів. Привіти одержано від 95-го і 100-го Відділів, представники яких не змогли прийти, а також від присутніх представниць 4, 70, 86, 65 та 92-го Відділів.

У мистецькій частині виступили бандуристи д-р Граб та Р. Левицький, який не тільки грав на бандурі, але й співав та читав гуморески. На піяніні пригравав Василь Кавасюк.

І. Л.,
пресова референтка 24-го Відділу.

ВІДЗНАЧЕННЯ СОЮЗЯНКИ

Анна Кучма

Anna Kuchma

На кремовому тлі мистецької карточки, мов розкинутий жмут барвистих квітів, вабить зір глядача образ української вишивки. Прикрашені нею подушки, показані в цікавому укладі, є своєрідним висловом признання праці Анни Кучми, признання, висловленого в такий оригінальний спосіб її дочкою мисткинею Лялею Кучмою-Бабій. Здається, що слово "праця" правильніше буде заступити словом "любов", бо хіба лише так можна окреслити цей особливий зв'язок, який єднає Анну Кучму з мистецтвом вишивання впродовж цілого її життя.

Від дівочих років у рідних Підгайцях, де пізнала красу народного мистецтва під дбайливим оком тещі місцевого пароха о. Княгиницького, через непевні роки воєнного скитання, труднощі початків на американському континенті, вона понесла, розвивала і плекає цю любов по нинішній день. Крім заробіткової праці, обов'язків мами і дружини, завжди знаходила час та охоту для свого улюбленого заняття. Найкращим доказом цього є її затишна хата.

Милує очі барвіста мозаїка подушок на тапчани, над образом — рушник з хрестиковим черно-червоним узором (ще привезений "з дому", як пояснює), теплим полум'ям гріє гуцульська низинка, на столі — велика скатерть із цікаво використаним цеглясто-чорним мотивом трипілля. Годі перелічити усього

багатства, яке зберігає її хата. Анна Кучма використовує вишивку і в одязі: святковій чорній довгій сукні, костюмі, блузці, сама добирає кольори і проектує нові мотиви.

Вона радо ділиться надбанням своєї довголітньої праці з громадою, має за собою ряд виставок, індивідуальних та збірних: у церковних приміщеннях, місцевому Національному Музеї, в Домі Сеньйорів, міжнародному різдвяному фестивалі в Нейві Пір тощо. На запрошення Колюмбія коледжу у 80-их роках виступила із своєю колекцією в тамошній галерії, де репрезентувала українське народне мистецтво. Відбулася виставка в американському Текстильно-мистецькому центрі, в 1985 р. в публічній бібліотеці у Найлс, в 1989 році в чикагській бібліотеці "Сульцер". Завершенням її невтомної праці було признання Анні Кучмі нагородою Нешенел Герітедж Фелловшіп стейтовою Іллінойською Радою для справ мистецтва у грудні 1991 року в сумі 5,000 доларів, "в признанні за виїмкове і послідовне надбання в ділянці етнічно-народного мистецтва", як сказано у Почесній грамоті.

22-ий Відділ США в Чикаго складає Анні Кучмі, своїй довголітній членці, щирі ґратуляції та бажає їй багато наснаги у творчих задумах на майбутнє.

Мирослава Шевчик
пресова референтка 22-го Відділу.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ТРИВАЛІ ФОНДИ

На Меморіальний Фонд **Анни Байко** та **Миколи і Марії Стисловичів 300.00 дол.** зложила **Оксана Байко**.

На Меморіальний Фонд проф. **Петра і Дарії Мельників** зложили:

по 100.00 дол. — Марта Шиприкевич і Роман Волчук, д-р Лев й Ірена Кушніри, 67-ий Відділ США, Централя Спілки Буковинських Українців в Америці;

по 50.00 дол. — Округа США у Філадельфії, Євгенія Блавацька, д-р Володимир і Віра Кліщі, д-р Юрій і Стефанія Березницькі, Святослав Гординський, д-р Мирон і Євгенія Левицькі;

по 30.00 дол. — Надія Юрчинська, Євгенія і Олександр Зелінські, Лукія і Теодозій Грициви, Леон і Юліяна Мазурці, Любомир Калинич;

по 25 дол. — Іван і Наталія Даниленки, Дарія Федак, д-р Ярослав і Марта Яримовичі, Євгенія Чапельська, Христина Р. Швед, Володимир і Олена Шиприкевичі, Олександр й Ірена Михалюки, Оксана Волчук, Дарія Химич, Іван і Ольга Денисенки, Лев і Олександра Яцкевичі, Лідія Бук;

по 20.00 дол. — Олена Кульчицька, Леся Сімянцева-Безбородко, Оксана і Дмитро Ткачуки, Барбара Швед, Неоніла Кліщ, Петро Капшущенко, Михайло й Ірена Морози, Роман Завадович, Мирослав Завадович;

по 10.00 дол. — Іванна Ліщинська, Володимир Яців, Іванна Петрик, Василь і Дарія Ганкевичі.

ДАТКИ

1,000.00 дол. — Оксана Пристай;

500.00 дол. — з нагоди 40-ліття Відділу США ім. Лесі Українки в Клівленді на Український Музей зложили Анна і Максим Задойні;

200.00 дол. — д-р Михайло Лободяк;

100.00 дол. — Андрій і Анна Малани;

63.00 дол. — Андрій і Марта Бачинські;

50.00 дол. — Ольга Купчин;

38.61 дол. — Ронін Девелопмент Корпорація, дорівнюючи даток Всеволода Онишкевича;

30.00 дол. — Катерина Марків;

по 25.00 дол. — д-р Євген і Ніля Стецьківі, Аркадія Коцибала;

по 20.00 дол. — Василь і Зеновія Никифоруки, Стефан Сідларчук, Стефан і Люба Іванчуки, Дарія Стасюк, Галина Коленська;

15.00 дол. — д-р Юрій Свищук;

10.00 дол. — Ольга Середа, Іванна Жовнір;

5.00 дол. — Юрій Яремкевич.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В числі за жовтень на стор. 29 в рубриці "Замість квітів" слід читати "... мами нашої членки Уляни Сось".

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

7,500.00 дол. — із заповіту бл. п. Ольги Марти Лукач д-р Олександр і Ярослава Гудзяки подарували 100 шерів на Український Музей, зложених у Брістол-Маєрс Сквіб Корп., вартість яких вносить 7,500.00 дол. Ярослава Гудзяк є членкою 68-го Відділу США;

1,000.00 дол. — Володимир і Анна Раки;

по 250.00 дол. — Роман Гавриляк і Марія Тершаковець, д-р Андрій і Міра Мацюраки;

100.00 дол. — д-р Іван Лесько;

50.00 дол. — на бенкеті у світлу пам'ять бл. п. д-ра **Богдана Цимбалістого**, зорганізованому 62-им Відділом США у Глен Спей, дружина покійного Марта Цимбаліста зложила 50.00 дол. на потреби Відділу, який той даток віддає на Український Музей.

З нагоди святкування 30-ліття подружжя д-ра Романа і Анни Аліськевичів приятелі зложили **800.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, а саме: родина Савицьких, д-р Остап і Віра Тершаковці, Орест і Ліда Булоуси, Орест і Марта Качмарські, д-р Андрій і Тетяна Тершаковці, Марія Тершаковець і Роман Гавриляк.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять незабутнього чоловіка **Лева Семущака** складаю на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00 дол.** **Стефанія Семущак**.

В пам'ять проф. **Петра Мельника** на Український Музей **50.00 дол.** зложила **Дарія Кузик**.

В пам'ять св. п. **Михайла Зелика** на Український Музей **25.00 дол.** зложили **Роман і Зірка Воронки**.

У світлу пам'ять бл. п. **Юрія Федуна 150.00 дол.** на Український Музей зложили **д-р Роман і Анна Аліськевичі**.

В пам'ять бл. п. **д-ра Константина Кебала по 50.00 дол.** зложили **Володимир Шуст і Марія Шуст**.

У світлу пам'ять бл. п. **Василя Качмара 50.00 дол.** на Український Музей зложили **Тит і Софія Геврики**.

У першу річницю смерті бл. п. **д-ра Богдана Цимбалістого** на Будівельний Фонд Українського Музею **50.00 дол.** зложили **Ярослав і Віра Криштальські**.

У світлу пам'ять бл. п. проф. **Петра Мельника** на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00 дол.** зложила **Анета Бук**.

Під час тризни по бл. п. **Михайлові Бедлакові** з Кергонксону на Український Музей зложили: **50.00 дол.** — д-р Роман і Ольга Морози, **по 20.00 дол.** — Зеновія Ковальська, Емілія Ренер, Маруся Стефанишин.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. проф. **Петра Мегика** на Український Музей **20.00 дол.** складає **Марія Януш**.

В пам'ять бл. п. **Едварда Козака 30.00 дол.** на Український Музей складає **Анастасія Волкер**.

Замість квітів на свіжу могилу найдорожчого чоловіка бл. п. **Василя Бабія** на Будівельний Фонд Українського Музею **200.00 дол.** зложила **Стефанія Бабій**.

20.00 дол. на Український Музей в пам'ять бл. п. інж. **Володимира Колодія** на Український Музей зложила **Марійка Кадзьола**.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Анастасії Дідик 40.00 дол.** на Український Музей зложила **Олена Папіж**, а дітям та всій родині висловлює щирі співчуття.

"НАШЕ ЖИТТЯ" ПОТРЕБУЄ ВАШОЇ ПІДТРИМКИ —

УФУНДОВУЙТЕ СТОРІНКИ НАШОГО ЖУРНАЛУ!

(ЦІНА СТОРІНКИ: 250.00 дол.)

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ростислави Гузар**, матері нашої членки Марти Василькевич, складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині покійної висловлюємо щирі співчуття.

Окружна Управа СУА в Дітройті

Замість квітів на свіжу могилу нашого незабутнього дорогого **ЕКА — бл. п. Едварда Козака** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині покійного висловлюємо щирі співчуття.

Окружна Управа СУА в Дітройті

Замість квітів на могилу **бл. п. Іллі Лобура** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині пересилаємо слова найглибшого співчуття.

Управа 29-го Відділу СУА в Чикаго

В пам'ять **бл. п. Ксені Глушко**, довголітньої членки 51-го Відділу СУА в Мілвокі, і **бл. п. Лідії Марії Олексюк**, довголітньої голови цього ж Відділу, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Юлія і Омелян Логуші

В пам'ять **бл. п. Анни Гредус** **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили

Оля і Ярослав Городецькі

В пам'ять моєї дорогої кузинки **бл. п. Олександри Гнатюк-Піснячевської**, яка померла в лютому 1992 р. в Парижі, складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Олена Шиприкевич з чоловіком Володимиром

В світлу пам'ять дорогої **бл. п. Марійки Фігель-Януш** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій родині висловлюємо наші найширші співчуття.

Ірена і Роман Левицькі

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимира Гнатика** складає **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" через 28-ий Відділ СУА, а родині висловлює найширші співчуття.

Ірена Качмарська

An anonymous donation in the sum of \$ **100.00** to "Our Life" magazine in honor of the marriage of a friend.

Leo Slawin

У світлу пам'ять **бл. п. Лідії Олексюк**, членки 51-го Відділу СУА, склали пожертву на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя": **55 дол.** — 51-ий Відділ, **20.00 дол.** — А. Пискір, **по 10.00 дол.** — М. Пискір, М. Цибрівська, А. Кузьмінська, **по 5 дол.** — М. Ступницька, Я. Пискір, К. Масенко, С. Сабат, М. Фафендик, І. Новак, А. Попович, **по 2 дол.** — М. Сидор, А. Черень, В. Галяшевська, М. Мадяровська, І. Сабат.

В пам'ять **бл. п. Наталії Аренд**, колишньої членки СУА, складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

74-ий Відділ СУА в Чикаго

В світлу пам'ять **бл. п. Дмитра Гроха**, батька Ірини Моцюк, складаємо **15.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині покійного висловлюємо щирі співчуття.

Ірена Чабан з родиною

ПОДЯКИ

Сердечна подяка 24-му Відділові СУА за дарунок, одержаний в часі його 60-ліття. Передаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" та **25.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької.

Ірена Левицька

Дякую членкам 33-го Відділу за моральну підтримку під час моєї хвороби. Стефі Шевчук та членкам 12-го Відділу — за опіку після повернення додому. Родині Боднарів — за часті відвідини та охоту допомоги в кожній хвилині. Всім щира подяка. Хай Господь винагородить сторицею! З вдячності складаю **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Стефа Балагутрак,
членка 33-го Відділу

З РІЗНИХ НАГОД

Зворот гонорару в сумі **15.00 дол.** призначаю на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Оксана Мостович

Замість квітів на свіжу могилу нашого дорогого чоловіка і батька складаємо **500.00 дол.** на "Сейбр—Світло" (книжки в Україні).

Стефанія Бабій, дружина,
Ліда Білоус, дочка

ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

З вдячності до 47-го Відділу СУА в Рочестері за проведені сходи, присвячені 100-літтю з дня народження батька, диригента Дмитра Котка, **Адріана Лапічак-Бах** складає **100.00 дол.** на Фонд ім. О. Лотоцької.

На Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складаю **25.00 дол.**

Стефанія Бабій

Для вшанування пам'яті членки-основниці 82-го Відділу **бл. п. Клавдії Чорнодольської** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Дочці Ірині і рідні висловлюємо глибоке співчуття.

Членки 82-го Відділу СУА в Нью-Йорку

Замість квітів на могилу **бл. п. Михайла Бодляка** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а дружині Олі і родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа 89-го Відділу СУА в Кергонксоні

В пам'ять мистця **бл. п. Михайла Мороза** **25.00 дол.** складає на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

родина Колодчинів

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олени Мартинюк** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюю щирі співчуття

Едіта Морозинська

У світлу пам'ять **бл. п. маестра Михайла Мороза** жертвую на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" **20.00 дол.**, а родині висловлюю щирі співчуття.

Ірена Качмарська

Фонд допомоги дітям і молоді — жертвам Чорнобиля

Замість квітів як нев'яучий вінок в пам'ять незабутньої союзниці, довголітньої голови 10-го Відділу та колишньої голови Окружної управи Філадельфії **сл. п. Слави Шатли**, на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили: **по 100.00 дол.** — Окружна управа, суспільна опіка Округу, 54-ий Відділ СУА, **по 50.00 дол.** — 20-ий, 90-ий, 67-ий, 10-ий Відділи СУА, **по 25.00 дол.** — 43-ий, 91-ий, 59-ий Відділи СУА, **по 10.00 дол.** — Анна Самутин, Анна Стельмах, **по 5.00 дол.** — Лариса Дончук, Надія Оранська. **Разом 605.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Михайла Коцура**, доброго приятеля Союзу Українок, сина нашої членки Емілії Коцур, під час похорону проведено збірку на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, на який склали: **110.00 дол.** — працівники Монтгомері Ворд, **50.00 дол.** — Анна Маґала, **по 30.00 дол.** — Іванка і Мирон Бучаки, Михайло Гарад, **по 25.00 дол.** — д-р Василь Терлецький, Катерина Шупп, Анна Карабін-Рух, **по 20.00 дол.** — Велері і Павло Галадзи, Василь Данчук, Йосиф і Сандра Завістовські, Дарка і Василь Мокії, Люба й Іван Мокії, Марія і Михайло Коргуни, Дарія Костів, Емілія і Петро Коцури, Володимир Літинський, Дося і Ярослав Кушнірі, Дмитро і Софія Мельники, Катерина і Стах Мочульські, д-р Доналд Пайн, Андрій і Волтер Чесніки, **по 15.00 дол.** — Петро Варкола, Іван Міхоян, 99-ий Відділ СУА, **по 10.00 дол.** — Наталія Баранчик, Оля і Антін Білінські, Діана Варенчак, Джон Вілліттс, Тереса і Микола Галки, Ольга і Роман Гарасимняки, Микола Завискі, Оля й Іван Зендрані, Іван Карабін, Мері Алліс і Тімоті Квіллінан, Феня і Василь Кошикарі, Єлисавета Курятник, Іван Куфель, Євген і Анна Наболотні, Юлія Петро, Марія Раєн, Анна й Іван Романишини, Роман Маселко, Марія й Михайло Савківі, Надя і Григорій Сембрати, Калина Тисяк, Аксентій Урбан, Левко і Параска Урускі, Н. і Н., **по 5.00 дол.** — Горалд Білінсон, Анна Філяк, Єва Сибуня, **по 3.00 дол.** — Галина Джеверс, Дороті Дідух. **Разом 901.00 дол.**

У світлу пам'ять **д-ра Юрія Липського** через 112-ий Відділ СУА зложили на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: **200.00 дол.** — д-р Іванна Липська, **по 100.00 дол.** — Володимир і Ярослава Качмарики, Микола і мгр Діонізія Ненадкевичі, **по 50.00 дол.** — Віра Кушнір, д-р Ян і Христина Ліяви, Американ Експрес — Клівленд, **по 25.00 дол.** — Надя Треціок, д-р і п-і К. Погулай, Гільберт і Люїс Відри, Володимир і Дора Сторожинські, **по 20.00 дол.** — Бернард і Софія Соколовські, Володимир Сим, **10.00 дол.** — Аґнес Садовська.

Замість квітів у пам'ять приятелів складаю через 12-ий Відділ СУА **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ганна Придаткевич

Замість квітів на могилу **бл. п. Івана Білоскурського** зложили на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: **по 25.00 дол.** — А. Помірко, Д. Дикий, В. і О. Фединяки, **20.00 дол.** — М. і О. Добровольські, **15.00 дол.** — С. і Б. Комаринські.

В пам'ять **бл. п. Ксені Глушко**, довголітньої членки 51-го Відділу СУА, та **бл. п. Лідії Марії Олексюк**, довголітньої голови цього Відділу, складаємо **40.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Юлія і Омелян Логуші

Замість квітів на могилу **бл. п. Михайла Катинського** зложили через 86-ий Відділ на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: **250.00 дол.** — Володимир і Марійка Шматалохи, **по 100.00 дол.** — Володимир і Слава Василяки, Василь і Оля Шевчуки, Сандра і Т. Наїнги, **по 50.00 дол.** — Володимир і Богданна Кульби, Марія Катинська, **по 25.00 дол.** — Анна і Богдан Кравчуки, Мирон і Марійка Бокалі, Роберт і Кеті Шамбльофели, Гері і Софія Нербавери, 24-ий Відділ СУА, **по 20.00 дол.** — Володимир і Катруся Папуги, Юрій і Міся Ликтеї, Анна Кавтільо, Василь і Петруся Шевчуки, **10.00 дол.** — Ольга Кампейна.

Замість квітів на могилу **бл. п. Анатолії Панченко**, мами нашої членки Віри Захарясевиц, складаємо **20.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Управа і членки 93-го Відділу СУА в Гартфорді, Конн.

У світлу пам'ять **Наді Кокольської**, дорогої матері моєї братової Галі Яремко, складаю через 21-ий Відділ СУА **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Глікерія Слабійська

В пам'ять нашого дорогого брата **бл. п. Зенона Купіняка**, який помер 14 жовтня 1992 р., проживши 59 років в Лорейні, Ог., складаємо **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Брат Віктор та сестри Петронеля і Марійка

У світлу пам'ять **д-ра Юрія Кишакевича** зложили **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля

Василь та Ірена Манастирські

В пам'ять **бл. п. Ірени Вітковицької** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **по 10.00 дол.** складають Михайло Бохно, Мирон Лис, Маріян Бартошик, а родині покійної висловлюють глибокі співчуття.

У пам'ять **бл. п. Доменіки Корженівської**, мами чоловіка членки нашого 54-го Відділу, на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили: **100.00 дол.** — д-р Стефан Тимків, **по 50.00 дол.** — Ірена Столяр, Ярослав і Марія Корженівські, **по 25.00 дол.** — Мирон і Шерин Корженівські, Василь Мацик, Джан Моррісон, Надя Тирнер, **20.00 дол.** — Стефанія Грецушко, Волтер Конзола, Федір Мікус, Катерина Петиш, **по 10.00 дол.** — Катерина Глинянська, родина Чарлза Міллера. **Разом 425.00 дол.**

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

У світлу пам'ять **бл. п. д-ра Степана Войтовича** пересилаємо **50.00 дол.** на Фонд Суспільна Опіка — поміч потребуючим в Україні. **Ярослава і Ярослав Панічуки**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

СЛОВО, ВИГОЛОШЕНЕ НАД ДОМОВИНОЮ БЛ. П. ЛІДІЇ ОЛЕКСЮК,
ДОВГОЛІТНЬОЇ ГОЛОВИ 51-ГО ВІДДІЛУ СУА В МІЛВОКИ, Віс., ЯКА
ПОМЕРЛА 25 СЕРПНЯ 1992 Р.

Опечалена родину, жалібна громадо!

Ми прийшли сюди сьогодні всією парафією, щоб попрощатися і відправити на вічний спочинок нашу дорогої їмость Лідію Олексюк і рівночасно зложити співчуття всій родині, особливо її дітям і внукам.

Життя Лідії Олексюк пройшло у буревійній добі, коли три різні окупанти чергувалися на нашій Батьківщині і кожний з них надщерблював і нівечив душу народу. Будучи чутливої вдачі, Покійна вже з молодих років усвідомила тяжку долю своєї країни і почала віддавати їй свої сили і талант.

Ставши дружиною священика о. Івана, молода їмость не тільки доглядала родину і сповняла обов'язки супроти церкви, але й відразу взяла на себе тягар громадської праці на селі.

З приходом більшовиків, довідавшись про її діяльність, НКВС взяло її на допити. Тому коли більшовики вдруге зайняли нашу землю, родина о. Олексюка, побояючись арешту, подалася на еміграцію.

Після поневірянь по переселенчих таборах та вже й на цій, американській землі, о. Іван дістав парафію в Мілвоки. Нелегко було пробиватися на чужині родині о. Олексюка, винагорода за священиче служіння була надто скромною, щоб не лише прожити, але й виховати дітей, дати їм освіту. І тут знов приходиться йому на допомогу його дружина Лідія. В додатку до сімейних обов'язків, вона ще знаходить собі фізичну працю, щоб допомогти родині.

Однак не могла бл. п. Л. Олексюк трудитися тільки для своєї родини. І власне тут, в нашій церкві і громаді, вона вклала найбільше своїх сил і праці. Перш усього допомогла о. Іванові зорганізувати парафію, зайнялася прикрашенням і розмалюванням церк-

ви, і всі роки дбала про її естетичний вигляд та чистоту.

Девізом її життя був Бог і Україна і це допомагало їй сплітати в одне церковну і громадську діяльність. Бл. п. Лідія брала участь майже у всіх починах громади і часто була їх ініціатором, охоплюючи працю кожне покоління. Вона організувала дітей, ставила з ними вистави, вчила віршів, пісень, танків, вчила їх любити своїх батьків, Бога, Україну. Для молоді заклала Марійську дружину при церкві, брала активну участь у праці місцевого відділу СУМА, влаштовувала для них танці, виставки. Брала участь у праці УККА, зорганізувала хор, заклала сестрицтво при церкві.

Але найбільше праці бл. п. Лідія вклала в Союз Українок. Вона була основицею нашого Відділу, його головою впродовж багатьох років, а коли не головою, то секретаркою, культурно-освітньою референткою, пресою, імпрезою — доки було сили, завжди була в його проводі. Старалася піднести у членок рівень національної свідомости, хотіла прищепити їм почуття обов'язку супроти свого народу, своєї громади. З рамени СУА влаш-

товувала імпрези, мистецькі виставки, брала участь у фольклорних фестивалях, плекала національні традиції у громаді.

Своєю відданою працею вона заторкнула життя кожної родини в нашій парафії. Загляємо до наших родинних альбомів і побачимо її постать серед нас, серед наших дітей — у церкві, на сцені, на імпрезах, національних і релігійних святах. Вона є всюди серед нас.

Скажімо щиро: нелегкою була її праця у громаді, яка не дуже оцінює суспільну працю одиниць і платить їм за неї хіба що критикою. Однак це не зражувало бл. п. Лідію, вона була надто великою патріоткою і надто любила громаду, щоб відректися від неї і запорпатися тільки у свої особисті справи.

Тим часом ішли роки і в світі виривали нові події. На руїнах советської імперії постали нові держави. Серед них з'явилася вільна Україна, яку так любила і трудилася ради неї пані Лідія. Однак з'явилася вона в час, коли покійна вже не мала сили і нездатна була радити її волею. Пок. Лідія Олексюк любила поезію, сама навіть писала вірші і мені ось насуваються на думку віршовані слова, які сьогодні так дуже відносяться до неї: "І марили айстри в саду восени, І марили айстри і ждали весни. Схилились і вмерли, і тут, як на сміх, засяяло сонце над трупами їх".

Спи спокійно, наша достойна їмосте, шановна голово Відділу СУА, Велика Громадяно! Ми, союзники, не забули Твоїх трудів і прийшли відправити Тебе в останню дорогу.

Хай легкою буде Тобі земля у нас на кладовищі. Нам Ти віддала свої сили і любов і щедро заслужила собі на довгу пам'ять!

Марія Пискір

Членка 51-го Відділу СУА

111-ИЙ ВІДДІЛ СУА У ЛОС-АНДЖЕЛЕСІ

Загальні збори 111-го Відділу СУА в Лос-Анджелесі, Каліфорнія, відбулися 31 травня. Головою зборів була Соня Васильків, секретаркою — Тетяна Гірка-Левицька.

Управу вибрано в такому складі: голова — Каїна Снілик, заступниця голови — Оксана Стиранка, секретарка — Тетяна Гірка-Левицька.

Референтки: фінансова — Ара Терлецька, суспільної

опіки — Сяня Козбур, культурно-освітня — Ярослава Городецька, організаційна — Ольга Старов.

Контрольна комісія: Ляня Яримович, Соня Васильків, Віра Захарясевиц.

Тетяна Гірка,
секретарка

Каїна Снілик,
голова Відділу

М. ПЕТРІВ

ВПАВ СНІЖОК

Впав сніжок! Впав сніжок!
Гей же, хлопці, до санок!
Хто змерзлюх — той хай трясеться,
Хто козак — нехай сміється!
Гей же, разом на горбок,
Гей же, хлопці, до санок.

Впав сніжок! Впав сніжок!
Гей, дівчатка, до санок!
Вітер, що сердито дує,
Не страшний нам, — він гартує,
Дасть рум'янці, мов квітки,
Гей, дівчатка, за санки!

Гей же, разом! Раз, два, три!
Розступіться всі вітри.
Дармо, вітре, дармо гониш,
Нас не спиниш, не здогониш,
Бо з'їжджаємо згори.
Гей же, разом! Раз, два, три!

НІНА КАЛЮЖНА

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Падай, снігу-сніженьку,
Вистели доріженьку
Через ліс, через гай,
Щоб Святий Миколай
На землі не зблудив
Серед темних степів.
А назустріч йому,
Позабувши зиму,
Їжачки вийдуть з нір,
Прийдуть олені з гір,
Вийде навіть ведмідь,
Що так солодко спить.

І пішов з краю в край
Наш Святий Миколай,
А за ним і пташки,
І сніжинки-зірки,
І звірята з лісів,
І жучки із степів.
Падай, сніг, упадай
І на поле й на гай,
Миколаю, ти шлях
Чистим сріблом вкрийай.

ТЕЛЕФОН ДО СВ. МИКОЛАЯ

— Галло! Галло! Чи там св. Миколай? Бо тут я, Данко Пелехатий, дванадцята вулиця, число три.

Так Данко звернувся телефоном до св. Миколая.

— Святий отче Миколаю, тут я, дуже нечемний Данко. Я прошу прийти до мене й принести мені малий літак. Такий зовсім малий, малюсінський — такий, щоб міг трошки-трошечки літати по кімнаті, якщо я його накручу.

— Святий Миколаю, я дуже нечемний: скинув вазон з вікна на вулицю, котика тягнув за хвостик, метелика замкнув у пляшку і мучив. І Марусі я вилляв чорнило на нову сукенку. Одного разу я розбив шибу у вікні, а найгірше — я зіпсував мамі машину до шиття.

— Св. Миколаю! Я дуже нечемний хлопчик, але я хочу бути чемним, тільки ніяк не можу. Прошу дуже не гніватися на мене! Отче Святий, прошу прийти і до мене!...

— Ага! Ще прошу не приносити мені ніякого прутика, бо Марійка буде сміятися з мене. Марійка завжди чемна!

Хвилинку Данко слухає. Нічого не чути! Тільки щось шумить у слухавці.

— Мамо! Мамусю, я телефоную до св. Миколая, а він мені нічого не відповідає.

— Я чула, синочку, чула все. А де ж св. Миколай може відповідати всім дітям! Їх же так багато-багато. А всі чогось просять, то телефонують, то листи пишуть. Але я знаю напевно, що св. Миколай чув тебе. Він знає про тебе і не забуває.

— Не може бути! Знає? То він напевно знає також і те, що я такий дуже нечемний.

— Так. Але він чув, що ти хочеш бути чемним. Ти це йому сказав.

— І що, мамо? І св. Миколай прийде до мене?

— Напевно прийде, мій синочку.

ВАЛЕНТИНА ЮРЧЕНКО

ГОРОБЧИКИ

На малому стовпчику
Сіли три горобчики,

У них светриків нема,
А надворі вже зима,

Землю снігом замела,
Нема їжі ні тепла...

А ми хлібця накришили
На поживу тим пташкам,

Три горобчики зраділи
І "цвірінь" сказали нам.

ПОКАЖЧИК ДО XLIX РІЧНИКА 1992 Р. "НАШЕ ЖИТТЯ"

Пояснення: показник розділений на дві частини: I. Авторський, II. Предметний. В показнику подані нумерації чисел журналів і сторінок /ч. 2: ст.5/ в такій формі: 2:5.

1. АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

- Бедзій, Василь.** Хочу, щоб мене звали панею. 3:15
Богачевська-Хом'як, Марта. Мілена Рудницька і жіночий рух. 7-8:1, 9:12, 10:10, 11:14 Націоналізм і фемінізм в сучасній Україні. 1:4.
Бурачинська, Лідія. Непохитна (Спроба життєпису). У "Виховниця поколінь — Константина Малицька", ст. 7-32. Редактор Л. Бурачинська. Торонто: СФУЖО, 1965. 5:3, 6:8, 7-8:6, 9:8.
Вовк, Віра. Парастас для Стефанії Туркевич-Лукинович. 5:6.
Войцехович-Рафальська, Омеляна. Нас було десять тисяч у Кенгірі. 2:7, 3:5.
Вороний, Микола. Коли ти любиш рідний край... 2:34.
Гаєцька, Ольга. Бабусяна Україна. 2:34, 3:34, 4:34, 5:35. Вітаємо тебе, українська школо! 9:34. Гарбузи. 7-8:35. Де поділися Мартусині яєчка? 4:35. Дівчинка з кошиком. 11:34. Малий громадянин. 1:35. Найкращий вінок. 6:34.
Глібів, Леонід. Бачить — не бачить. 9:34. Квіткове весілля. 6:35.
Гнатенко, Стефанія. Талант, відданий народові. 7-8:11. Український Музей відсвяткував 15-річний ювілей. 2:16.
Горбач, Анна-Галія. Не розвічися, душе,... жити без страху. (До 50-ліття поетеси Тамари Севернюк) 1:7.
Гординський, Святослав. На горі князя Льва. 11:7.
Данилевська, Н. Загублений рід. 3:2, 4:4, 5:11, 6:12.
Діма. Випав сніг. 2:35.
Довгий, Олексій. Совість. 5:2.
Дражевська, Любов. Наталі Лівницькій-Холодній — 90 років. 6:1.
Дядюк, Мирослава. Степанівна. 12:4.
Емігрантка (псевдонім). Передсвяточні настрої. (З минулого на Великій Україні). 4:2.
Забіла, Наталя. Жовтень. 10:34.
Забужко, Оксана. Осіння мелодія на два голоси. 10:12.
Захарчук-Чугай, Раїса. Пам'ять серця. 10:13. Школа керамічного мистецтва. 2:29.
Златокудр, Іван. Чорнобильській Мадонні. 12:13.
Зубрицька, Марія. Ти тільки випадковий подорожній на запашнім завітчанім шляху... (Короткий шкці про творчу долю поетеси Ладі Могилянської). 10:5.
Калюжна, Ніна. Святий Миколай. 12:30
Кобелецька, Оксана. Душа, що просила привіта. 12:7.
Коваленко, Людмила. Дві краси. 3:9, 4:8, 5:14.
Костенко, Ліна. Повернення Шевченка. 3:9.
Кравців, Богдан. Одбився я. 5:9. Пожнив'я. 7-8:3.
Кравчук, Анна. Стипендійній Акції Союзу Українок Америки — 25 років. 9:1.
Красовський, Іван. На Івана, на Купала. 7-8:9.
Крушельницька, Лариса. До історії нищення бібліотеки ім. В. Стефаніка у Львові. 11:5.
Кузьмович, Ольга. Олена Теліга — героїня без п'єдесталу. 2:2.
Кумка, М. Український школяр. 9:35.
Куровицька, Ірина. 1994 рік — Міжнародний рік родини. 4:7. Праця СУА поза межами організації. 3:12.
Ліндфорс-Михалевич, Ніна. Уклін тобі, земле рідна. 11:9.
Лончина, Оріся. В Пантеоні Слави — ім'я д-р Марусі Бек. 1:13.
Мишигенський Пантеон Слави. 10:28.
Любович, Ульяна. Відійшов від нас Едвард Козак — Еко. 11:16.
Любомира. Делікатний балаянс. 4:15. День дитячої книжки. 10:16.
Маринович, Мирослав. Камертон душі. 4:14.
Михайловська, Ірина. Садок вишневий коло хати. 5:16.
Могилянська, Ладя. Зимою не коралі... 10:7. Осіння поема. 10:5.
Мостович, Оксана. У ньєнки. 5:16.
Мудрик-Мриц, Ніна. Будяк. 5:35. Веснянка. 5:34. Матусі. 5:34. На Великдень. 4:34. Осінь. 10:34. У ніч на Купала. 7-8:34.
Навроцька, Христя. Дружини амбасадорів до ООН в Українському Музеї. 4:25. Завершення Науково-історичного конкурсу ім. П. і Л. Ковалевих. 1:11. Засідання Головної Управи СУА. 1:9. Зустріч з Марією Драч. 7-8:15. Конференція голів окружних управ СУА. 9:14. Річні наради управи СФУЖО. 1:8. VI Конгрес СФУЖО і участь в ньому Союзу Українок Америки. 12:14.
Олександрович, Лев. Кінець ідеї... 1:2. Де наші жінки? 3:1. День Матері. 5:1. У першому році нашої незалежності. 2:1.
Олесь, О. Дві хмароньки... 9:35. Наш прапор. 1:34. Радійте, співайте пісні голосні. 1:2.
Орищук, Вадим. У пошуках "справжнього" часу. 4:10.
Павличко, Дмитро. На Чорнобиль журавлі летіли... 4:6.
Петрів, М. Впав сніжок. 12:30. Як розкрила квітка очі. 7-8:35.
Полонська-Василенко, Наталія. — гл. Данилевська, Н. (псевдонім). Загублений рід. 3:2, 4:4, 5:11, 6:12.
Пригорницький, Юрій. Українка й українська армія. 6:5.
Пушик, Степан. І зупиниться серце... 3:6. Шовкова косиця. 9:9.
Руденська, Ольга. Дбаємо про здоров'я. 1:14. Де ви, ясні зорі, тихі води? 10:8.
Савицька, Іванна. Україна — рідна мати. 3:34. Як жабка скочила на місяць. 10:35.
Савчак, Марія. Всесвітній Форум України і моя участь в ньому. 11:1. Слово голови СУА Марії Савчак на відкритті конференції голів окружних управ. 7-8:16. Слово голови Союзу Українок Америки Марії Савчак. 2:17.
Сварник, Іван. Чи всі сплять? 3:35.
Сингаївський, П. Листопад. 11:35.
Смирнова, Валентина. Ми покликани до праці. 2:14.
Сосюра, Володимир. Учись! 9:34.
Старицька-Черняхівська, Людмила. Заспів. 5:10.
Суровцова, Надія. Їх Експедиція. 11:11.
Суслова, Олена. Перед нами світло дня. 10:14.
Теліга, Олена. Козачок. 2:4.
Терен, Віктор. Як то гарно, любі діти. 7-8:34.

Ткач, Вірляна. Стимул до дальшої праці. 3:16.
Турковська, Емілія. Встаньте раненько, вмийтесь чисто-ньо... 5:17.
Франко, Іван. З новим роком. 1:4.
 Панські жарти. (Уривок), XVIII. 4:3.
Храплива, Леся. У ті дні листопадові... 11:34.
Х. С. Україно, краю рідний! 11:35.
Царинник, Галина. Зі шляху життя Лідії Бурачинської. 12:1.
Цегельська, Олена. Телефон до св. Миколая. 12:31
Чабан, Ірена. Надбане віками мусимо врятувати. 12:12.
Чумарна, Надія. Пульс пам'яті. 2:10.
Шкіряк-Нижник, Зореслава. Здоров'я жінки і проблема відродження України. 7-8:4.
Шкраб'юк, Петро. Ой, там на горі на Маківці. 12:4.
 Присяга калині. 9:3.
Штокалко, Олена. Роки лихоліття. Спогад. 2:10.
Шушуріна, Людмила. Нас повинна об'єднати Україна. 10:1.
Юрченко, Валентина. Горобчики. 12:31
Яцків, Наталія. Союз Українок у Дрогобичі. 4:12.

ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

АЛЧЕВСЬКА, ХРИСТИНА. Душа, що просила привіта... О. Кобелецька. 12:7.
БЕК, МАРУСЯ
 В Пантеоні Слави ім'я д-р Марусі Бек. О. Лончина. 1:13.
БУРАЧИНСЬКА, ЛІДІЯ. Зі шляху життя Лідії Бурачинської. Г. Царинник. 12:1.
ВИШИВАННЯ
 Взори виконані О. Трачук:
 Буковинські взори. XX ст. 1:обкл.
 Взір за мотивами Сокальщини. 5:обкл.
 Взори із збірки Лариси Зелик. 6:обкл.
 Взори рукава сорочки із села Андріївки. Харківщина, кінець XIX ст. 3:обкл.
 Взори "Суботівські спадки". Із збірника "Наука і Культура" за 1990 р. Зібрала паніматка Марія Грушевська на Чигиринщині. Початок XX ст. 7-8:обкл.
 Волинські взори зі збірки о. д-ра Юрія Шумовського (власність Українського Музею). 11:обкл.
 Волинські взори із збірки о. д-ра Юрія Шумовського (власність Українського Музею). 12:обкл.
 Київський взір XIX ст. 9:обкл.
 Лемківські взори із збірки вишивок Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. 1938 р. 4:обкл.
 Сокальський взір. Село Угринів. Частина рукава жіночої сорочки. 2:обкл.
 Уставка рукава жіночої сорочки XIX ст. зі села Литвин Дубнівського району Рівенської області. 10:обкл.

ВІРШІ ДЛЯ ДІТЕЙ

Бачить — не бачить. Л. Глібів. 9:34
 Будяк. Н. Мудрик-Мриц. 5:35
 Веснянка. Н. Мудрик-Мриц. 5:34
 Випав сніг. Діма. 2:35
 Впав сніжок. М. Петрів. 12:30
 Дві хмароньки плили кудись... О. Олесь. 9:35
 Гарбузи. О. Гаецька. 7-8:35
 Горобчики. В. Юрченко. 12:31
 Жовтень. Н. Забіла. 10:34
 Квіткове весілля. Л. Глібів. 6:35
 Коли ти любиш рідний край... М. Вороний. 2:34
 Листопад. П. Сингаївський. 11:35
 Матусі. Н. Мудрик-Мриц. 5:34
 На Великдень. Н. Мудрик-Мриц. 4:34
 Наш прапор. О. Олесь. 1:34
 Новий рік. 1:35
 Осінь. Н. Мудрик-Мриц. 10:34.
 Святий Миколай. Н. Калюжна. 12:30
 У ніч Купала. Н. Мудрик-Мриц. 7-8:34
 Україна — рідна мати. І. Савицька. 3:34
 Україно, краю рідний. Х. С. 11:35

Український школяр. М. Кумка. 9:35
 У ті дні листопадові... Л. Храплива. 11:34
 Учись! В. Сосюра. 9:34
 Чи всі сплять? І. Сварник. 3:35
 Як розкрила квітка очі. М. Петрів. 7-8:35
 Як то гарно, любі діти. В. Терен. 7-8:34

ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

Всесвітній Форум Українців і моя участь в ньому. М. Савчак. 11:1
 Нас повинна об'єднати Україна. Л. Шушуріна. 10:1
ГЕЛЬСІНСЬКА ГРОМАДЯНСЬКА АСАМБЛЕЯ
 Перед нами світло дня. О. Суслова. 10:14
ДРАЧ, МАРІЯ
 Зустріч з Марією Драч. Х. Навроцька. 7-8:15

ЖІНКИ

Мишигенський Пантеон Слави. О. Лончина. 10:28

Жінки-воїни

Степанівна. М. Дядюк. 12:4.

Українка й українська армія. Ю. Пригорницький. 6:5

Жінки-в'язні

Нас було десять тисяч у Кенгірі. О. Войцехович-Рафальська. 2:7, 3:5

Жінки (Україна)

Перед нами світло дня. О. Суслова. 10:14

Жіночий рух

Мілена Рудницька і жіночий рух. М. Богачевська-Хом'як. 7-8:1, 9:12, 10:10, 11:14

ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Національна Рада Жінок США

Дружини амбасадорів до ООН — в Українському Музеї. Х. Навроцька. 4:25

Праця СУА поза межами організації. І. Куровицька. 3:12

СФУЖО

Камертон душі. М. Маринович. 4:14

Куток порад. Любомира. 4:15, 10:16

Підсумки XII конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек. 3:14

Річні наради Управи СФУЖО. Х. Навроцька. 1:8

6-ий Конгрес СФУЖО. 6:15

СОЮЗ УКРАЇНОК (УКРАЇНА)

Всеукраїнський установчий з'їзд. Ми покликані до праці. В. Смирнова. 2:14

Закарпаття. Х. Навроцька. 11:29

Союз Українок у Дрогобичі. Н. Яцків. 4:12

Тернопіль. М. Гром'як. 11:31

"Хочу, щоб мене звали панею". В. Бедзій. 3:15

Чернігів. Р. Решетнюк. 11:30

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Засідання Головної Управи СУА. Х. Навроцька. 1:9

Вісті з Централі

Сторінку "Вісті з Централі" редагує референтка Головної Управи СУА Х. Навроцька.

2:13, 3:14, 4:13, 5:13, 6:14, 7-8:13, 10:15, 11:13

Конференція голів окружних управ СУА. Х. Навроцька. 9:14

Слово голови СУА Марії Савчак на відкритті конференції голів окружних управ. 7-8:16

Ухвали засідання Головної Управи СУА. 1:11

Ухвали Конференції голів окружних управ. 9:15

СУА. Стипендійна акція

Наші стипендіяти — стипендіяти спонсорів СУА. А. Кравчук. 9:6

Спонсори — опікуни стипендіятів СУА. А. Кравчук. 9:3

Стипендійній акції Союзу Українок Америки — 25 років.

А. Кравчук. 9:1

Відділи

Дописи

1-ий, Нью-Йорк. Ми гордимось вами. 2:27. 70-ліття 1-го

Відділу СУА. 2:26

6-ий, Чикаго, Іл. Наша світличка. 6:29

7-ий, Акрон, Огайо. Різдво в Акроні. 3:28
 12-ий, Клівленд, Огайо. 12-ий Відділ США у Клівленді святкує 25-ліття. 6:28
 17-ий, Маямі, Фл. Ювілей 17-го Відділу США. 7-8:28
 22-ий, Чікаго, Іл. Відзначення Союзянки. 12:25
 23-ий, Дітройт, Міч. Свята вечеря у 23-му Відділі США. 3:26
 24-ий, Елизабет, Нью-Джерсі. 60-ліття 24-го Відділу США. 12:23
 34-ий, Коговз, Н.-Й. Ювілей 34-го Відділу США. 1:28
 43-ий, Філядельфія, Па. Літературний вечір Марти Тарнавської. 9:28
 43-ий, Філядельфія, Па. 43-й Відділ США вшанував найстаршу союзянку. 10:26
 45-ий, Дітройт, Міч. Концерт Таіси Богданської у Дітройті. 4:26
 46-ий, Рочестер, Н.-Й. Ювілей 46-го Відділу США. 7-8:30
 47-ий, Рочестер, Н.-Й. Молімося за долю України. 1:27
 53-ий, Дітройт, Міч. Весело дітям у "Світличці". 3:28
 56-ий, Норт Порт, Фл. На Фльориді створено новий відділ США. 1:24
 56-ий, хрестини 56-го Відділу США в Норт Порт. 6:29
 62-ий, Глен Спей, Н.-Й. В пам'ять доктора В. Цимбалістого. 10:27
 64-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. Голодний обід у 64-му Відділі США в Нью-Йорку. 3:27
 66-ий, Нью-Гейвен, Конн. Допомога Українському Музеєві. 1:29
 66-ий, Нью-Гейвен, Конн. Марії Марків — 100 років. 12:22
 66-ий, Нью-Гейвен, Конн. Просфора 66-го Відділу США в Нью-Гейвені. 3:28
 70-ий, Пассейк, Н.-Дж. Олімпії Хойнацькій — 100! 3:13
 76-ий, Воррен, Міч. Дитяча "вишивана" забава. 2:30
 82-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. Імпреза 82-го Відділу США в Нью-Йорку. 1:26
 83-ий, Нью-Йорк, Н.-Й. 83-й Відділ США закликає до поширення правди про Україну. 2:25
 89-ий, Кергонксон, Н.-Й. Бойківський вечір у Кергонксоні. 5:29
 91-ий, Бетлегем, Па. Іреною Бачинською гордиться Відділ. 5:30
 100-ий, Картерет, Н.-Дж. "Світличка" 100-го Відділу США. 9:30
 106-ий, Гартфорд, Конн. "Чайочок" 106-го Відділу США. 6:30
 111-ий, Лос Анджелес, Ка. Хрестини 111-го Відділу США ім. Алли Горської в Лос Анджелесі. 9:29
 119-ий, Йонкерс, Н.-Й. Школа керамічного мистецтва. 2:29
 119-ий, Йонкерс, Н.-Й. Ювілей 119-го Відділу США в Йонкерсі. 2:28
 120-ий, Рочестер, Н.-Й. Американські діти знають про Україну. 9:31

Загальні збори

5-ий, Дітройт, Мч. 7-8:36
 7-ий, Акрон, Огайо. 4:28
 17-ий, Маямі, Фл. 6:36
 21-ий, Бруклін, Н.-Й. 9:36
 22-ий, Чікаго, Іл. 4:29
 28-ий, Ньюарк, Н.-Дж. 9:36
 29-ий, Чікаго, Іл. 10:29
 33-ий, Клівленд, Огайо. 4:29
 34-ий, Коговз, Н.-Й. 6:37
 47-ий, Рочестер, Н.-Й. 4:29
 54-ий, Вілмінгтон, Дел. 4:28
 63-ий, Дітройт, Міч. 4:28
 65-ий, Нью-Брансвик, Н.-Дж. 6:обкл.
 67-ий, Філядельфія, Па. 7-8:36
 71-ий, Джерзі Ситі, Н.-Дж. 4:28
 74-ий, Чікаго, Іл. 9:36
 75-ий, Мейплвуд, Н.-Дж. 6:обкл.
 77-ий, Чікаго, Іл. 6:36
 84-ий, Чікаго, Іл. 6:36
 93-ий, Гартфорд, Конн. 4:28

100-ий, Картерет, Н.-Дж. 6:обкл.
 106-ий, Гартфорд, Конн. 4:29
 119-ий, Йонкерс, Н.-Й. 4:29
 120-ий, Рочестер, Н.-Й. 9:36

Округи

Дописи

Дітройт. "Київський вечір". 10:25
 Дітройт. П'ята річниця заснування домівки США в Дітройті. 11:28
 Дітройт. Різдвяна зустріч у домівці США Округи Дітройту. 3:26
 Дітройт. Український куток був цікавий. 1:25
 Нью-Джерсі. День союзянки Округи Нью-Джерсі. 1:24
 Нью-Джерсі. Міжокружна конференція США в Нью-Джерсі. 2:24
 Нью-Йорк. Засвічення ялинки Округи Нью-Йорк. 3:28
 Огайо. Окружна конференція в Огайо. 9:27
 Північний Нью-Йорк. Окружний з'їзд США Округи Північного Нью-Йорку. 7-8:27
 Філядельфія. Конференція США у Філядельфії. 6:27
 Чікаго. "День Союзянки" Чікагської Округи. 10:27

Окружні з'їзди і хроніки

Дітройт. Окружний з'їзд Округи США Дітройту. 10:25
 Дітройт. Хроніка. 6:25
 Нова Англія. Хроніка. 7-8:26
 Нью-Джерсі. Хроніка. 9:24
 Нью-Йорк. Окружний з'їзд США в Нью-Йорку. 5:28
 Нью-Йорк. Хроніка. 10:24
 Огайо. Хроніка. 11:27
 Північний Нью-Йорк. Хроніка. 5:26
 Філядельфія. Окружний з'їзд Округи США у Філядельфії. 12:23

Пожертви

У цій рубриці поміщуємо пожертви на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". 1:30,31,33. 2:32,33. 3:29,30,31,32. 4:31,32,33. 5: 32,33. 6:32,33. 7-8:31,33. 9:31,32. 10:29,30, 31, 33. 11:33. 12:26, 27.

ЗДОРОВ'Я

Дбаємо про здоров'я. О. Руденська. 1:14
 Здоров'я жінки і проблема відродження України. З. Шкіряк-Нижник. 7-8:4

ІНТЕРВ'Ю

Надбане віками мусимо врятувати. І. Чабан. 12:12
 Українка й Українська армія. Ю. Пригорницький. 6:5

КОНКУРСИ

"Декада української мови". 2:13
 Завершення Науково-історичного конкурсу ім. П. і Л. Ковалевих. 1:11
 Конкурс на науково-історичні твори фонду США ім. Л. і П. Ковалевих. 3:11
 Літературний конкурс СФУЖО ім. М. Бек. 6:15

КУХОВАРСТВО

Бараболяна салата з червоною капустою. 11:26
 Брокколи з індигом і мигдалем. 11:26
 Вареники з шинкою. 10:23
 Вареники зі сушених слив. 12:23
 Виноград і банани з помаранчевим кремом. 4:27
 Вистуджений щупак. 12:23
 Галушки з сиру. 10:23
 Гетьманська каша. 10:23
 Гетьманська яешня. 10:23
 Запікані грушки. 2:23
 Запікані макарони з м'ясом. 4:27
 Кабачки з вином. 2:23
 Квашена капуста з яблуками. 10:23
 Кисла капуста з ковбасою. 4:27
 Компот з яблук. 6:24
 Корж з кабачків і моркви. 2:23
 Корж з малиновим джемом. 5:25
 Корж зі сиром. 3:25

Корж зі свіжих журавлин нашвидко. 11:26
Коржики пісочні шоколадні. 5:25
Короп, запечений у сметані. 10:23
Крем з сушених морелів. 9:23
Крем з вина. 11:26
Крихіткі тістечка. 12:23
Курячі грудинки з цитриною. 2:23
Лакоминка з манної каші. 1:23
Лакоминка з авокадо у формі "пая". 9:23
Лакоминка з мандаринок. 9:23
Макарони зі шпінатом. 7-8:25
Налисники з капустою. 12:23
Овочева "Веселка". 4:27
Паштет зі шпінатом. 1:23
Пінкова лакоминка з мигдалем. 9:23
Полуниці з помаранчевим соком. 7-8:25
Помаранчевий пудінг з піною. 9:23
Помаранчі з кремом з "Амаретто". 11:26
"Paгу" з городини. 7-8:25
Різото з горошком. 7-8:25
Салата з макаронів. 7-8:25
Салата з "Мушельок". 7-8:25
Свинина з фасолею. 10:23
Свинячі котлети з яблуками. 4:27
Свиняча печеня на кислій капусті. 1:23
Серна тушкована. 10:23
Сирник з вершкового сиру. 3:25
Сирник на білках. 3:25
Сирник на крихкому тісті. 3:25
Тістечка з горіхами. 12:23
Торт горіховий з горіховим і кавовим кремом. 5:25
Торт з мигдалю з кавовою масою. 6:24
Торт мандариновий. 5:25
Торт помаранчевий. 6:24
Тушковані каштани. 11:26
Французький шоколадовий торт. 1:23
Цитриново-помаранчева лакоминка зі сиром. 2:23
Шоколадова склиця. 1:23
Юшка з кабачків. 4:27

ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА, НАТАЛІЯ
Наталі Лівницької-Холодній — 90 років. Л. Дражевська. 6:1

МІЖНАРОДНИЙ РІК РОДИНИ — 1994 Р.
Міжнародний рік родини — 1994 р. І. Куровицька. 4:7

НАРОДНІ ЗВИЧАЇ
На Івана, на Купала... І. Красовський. 7-8:9

НАЦІОНАЛІЗМ
Націоналізм і фемінізм в сучасній Україні. М. Богачевська-Хом'як. 1:4
Перед нами світло дня. О. Суслова. 10:14

НЕКРОЛОГИ
Варчак, Анна. 4:36
Войцяцько-Демчук, Юлія. 9:36
Грицик, Єва. 6:36
Держко Оріся-Ірена. 3:36
Козак, Едвард. 11:16
Єднака, Любомира. 9:36
Костюк з Горошків, Софія 7-8:36
Мороз-Сосняк, Марія. 4:36
Олексюк, Лідія. 12:29
Піснячевська, Олександра. 6:11
Ребет, Дарія. 2:13
Рудницька, Марія. 1:36
Слюсар, Стефанія. 1:36
Третяк, Марія. 1:36
Фур, Стефанія. 4:36
Черняхівська, Інна. 3:36
Яремко, Іванна. 4:36

ОПОВІДАННЯ
Дві краси. Л. Коваленко. 3:9, 4:8, 5:14
У ньеньки. О. Мостович. 5:16

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

Бабуся Україна. О. Гаєцька. 2:34, 3:34, 4:34, 5:35
Вітаємо тебе, українська школо! 9:34
Де поділися Мартусині яєчка? О. Гаєцька. 4:35
Дівчинка з кошиком. 11:34
Малий громадянин. О. Гаєцька. 1:35
Найкращий вінок. О. Гаєцька. 6:34
Телефон до святого Миколая. О. Цегельська. 12:31
Як жабка скочила на місяць. І. Савицька. 10:35

ПОЕЗІЇ

Заспів. Л. Старицька-Черняхівська. 5:10
Зимою не коралі... Л. Могилянська. 10:7
З Новим Роком. І. Франко. 1:4
І зупиниться серце... С. Пушик. 3:6
Козачок. О. Теліга. 2:4
На горі князя Льва. С. Гординський. 11:7
На Чорнобиль журавлі летіли... Д. Павличко. 4:6
Одбився я. Б. Кравців. 5:9
Осінь мелодія на два голоси. О. Забужко. 10:12
Осінь поема. Л. Могилянська. 10:5
Панські жарти. (Уривок). І. Франко. 4:3
Повернення Шевченка. Л. Костенко. 3:9
Пожнив'я. Б. Кравців. 7-8:3
Присяга каліні. П. Шкраб'юк. 9:3
Пульс пам'яті. М. Чумарна. 2:10
Радійте, співайте пісні голосні... О. Олесь. 1:2
Совість. О. Довгий. 5:2
Чорнобильській Мадонні. І. Златокудр. 12:13
Шовкова косиця. С. Пушик. 9:9

РЕДАКЦІЙНІ СТАТТІ

Де наші жінки? Л. Олександрович. 3:1
День Матері. Л. Олександрович. 5:1
Кінець ідеї. Л. Олександрович. 1:2
Передсвяточні настрої. Емігрантка. 4:2
У першому році нашої незалежності. Л. Олександрович. 2:1

РЕЦЕНЗІЇ

Нова книжка Юрія Шереха. 2:15

РУДНИЦЬКА, МІЛЕНА

Мілена Рудницька і жіночий рух. М. Богачевська-Хом'як. 7-8:1, 9:12, 10:10, 11:14

СКВУ

Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада
Делікатний баянс. Любомира. 4:15
День дитячої книжки. Любомира. 10:16

СЕВЕРНЮК, ТАМАРА

Не розівчися, душе,... жити без страху. А.-Г. Горбач. 1:7

СПОГАДИ

Їх Ексцеленція. Н. Суровцева. 11:11
Роки лихоліття. О. Штокалко. 2:10

СТАРИЦЬКІ (РІД)

Загублений рід. Н. Данилевська. 3:2, 4:4, 5:11, 6:12

СТЕПАНІВ, ОЛЕНА. Степанівна. М. Дядюк. 12:4

СТЕШЕНКИ (РІД)

Загублений рід. Н. Данилевська. 3:2, 4:4, 5:11, 6:12

ТЕАТР (ЯРА)

Стимул до дальшої праці. В. Ткач. 3:16
У пошуках "справжнього" часу. О. Оришук. 4:10

ТЕЛІГА, ОЛЕНА

Олена Теліга — героїня без п'єдесталу. О. Кузьмович. 2:2

ТКАЧ, ВІРЛЯНА

У пошуках "справжнього" часу. В. Оришук. 4:10

ТУРКЕВИЧ-ЛУКІЯНОВИЧ, СТЕФАНІЯ

Парастас для Стефанії Туркевич-Лукиїнович. В. Вовк. 5:6

УКРАЇНА

Вітаємо! Схвалення Акту Незалежності. 1:1
До історії нищення бібліотеки ім. В. Стефаніка у Львові. Л.
Крушельницька. 11:5
Нас повинна об'єднати Україна. Л. Шушуріна. 10:1

Уклін тобі, земле рідна! Н. Ліндфорс-Михалевич. 11:9

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Дружини амбасадорів до ООН в Українському Музеї.
Х. Навроцька. 4:25

Закликаємо до співпраці. А. Алиськевич. 12:11

Пам'ять серця. Р. Захарчук-Чугай. 10:13

Слово голови Союзу Українок Америки Марії Савчак. 2:17

Український Музей відсвяткував 15-річний ювілей. С. Гнатенко. 2:16

Школа керамічного мистецтва. Р. Захарчук-Чугай. 2:29

Музейна сторінка

Інформації про працю Музею. Редагує Стефанія Гнатенко.
1:22, 3:24. 5:18. 6:16

Пожертви

Пожертви на Український Музей: 1:31-32, 2:31. 3:33. 4:30,
5:31-32, 6:31, 7-8:32, 9:33, 10:32, 11:32, 12:28

ФЕМІНІЗМ

Націоналізм і фемінізм в сучасній Україні (Іванні Рожанковській). М. Богачевська-Хом'як. 1:4

ФРАНКО, ІВАН

Де ви, ясні зорі, тихі води? О. Руденська. 10:8

ХОЛОДНИЙ, ПЕТРО

Талант, відданий народові. С. Гнатенко. 7-8:11

ЦВЕК, ДАРІЯ

Встаньте раненько, вмийтесь чистенько... Е. Турковська.
5:17

ЦИМБАЛІСТИЙ, БОГДАН

У першу річницю смерті д-ра Богдана Цимбалістого. 7-8:14

ЧЕРНЯХІВСЬКІ (РІД)

Загублений рід. Н. Данилевська. 3:2, 4:4, 5:11, 6:12

SUBJECT INDEX TO VOLUME XLIX — 1992

EDITORIALS

An Independent Ukraine 1:15

GENERAL

In the Light, V. Tkacz 3:18-20

1994 — Year of the Family 3:20-21

Make a Difference. C. Sonevitysky 3:23

Easter Greeting 4:16

Pysanky. Ukrainian Easter Eggs. L. Wolynetz 4:19

Ukrainian School in Siberia. K. Malucky 4:20-22

The Skin & Changing Environment. K. Burke 5:23

Ukrainian Folk Wedding. L. Wolynetz 6:17-22

Culture in the Catskill Mountains. M. Baczynsky 6:23

Acquainting Two Worlds: Krymsky as an Orientalist T. Prymak
7/8:21-24

Ukrainians in Washington. M. Bohachevsky-Chomiak 9:21-22

The White House 10:17

A Woman's Health & Problems of Ukrainian Rebirth. Z. Shkiriak
Nyznyk 10:20-21

Appel 12:16

World Forum of Free Ukrainians. M. Savchak 12:17-20

PEOPLE

Olena Pchilka. L. Drashevskaya 1:15-18

Mary Beck Honored. S. Wichar Sr. 3:22-23

THE UKRAINIAN MUSEUM

A Cultural Experience. M. Baczynsky 4:17-19

A Visit to the Museum. M. Baczynsky 4:24-25

Old Traditions, Young Visions 11:23-25

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

National Board Meeting 2:18-19

Resolutions of the National Board 2:19

Presentation of Awards in the Kowaliv Fund Competition 2:21

UNWLA in Drohobych N. Yatskiy 4:23

Address by President of UNWLA 7/8:18-19

UNWLA Scholarship Program A. Krawchuk 9:16-19

Report of Activities 1989-1992 M. Bohachevsky-Chomiak
10:18-19

Celebrating Our Ukrainian Heritage D. McKay 10:22

Address by President of UNWL. Milena Rudnycky 11:19-22

UNWLA Welfare Program. L. Czernyk 12:20

ORGANIZATION NEWS

Branch 90 Hosts Literary Evening T. Stadnychenko 1:18-20

MAMA — 86 A Project for Branch 4 2:22

Free Ukrainians' Joy Tempered by Chernobyl S. Giegerich
3:21-22

Staying Active in Chicago L. B. Shandor 4:20-21

News from Headquarters 5:19

Presidents of Regional Councils Meet 9:20

POETRY

Testament T. Shevchenko 3:17

The Swans of Motherhood V. Symonenko 5:19

WOMEN

Women & the Understanding of Eastern Europe

M. Bohachevsky-Chomiak 1:20-21; 2:20-22

About Women 2:21-22

Ukrainian Women 4:22

Dr. Lynne Cheney meets Raisa Morozov in Washington M. Bohachevsky-Chomiak 7/8:20-21

COOKY'S CORNER

King of Tortes 4:21

Just Appetizers 5:24

Sour Cream Apple Pie 11:25

Просимо при пожертвах на різні цілі, некрологах, дописах, підписах під світлина подавати прізвища ЧІТКО, ДРУКОВАНИМ ШРИФТОМ. При пожертвах і підписах конечно по-українському.

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переспані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріалів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати невічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508.

Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Fax: (212) 254-2672

Cont.: UNWLA'S WELFARE PROGRAM.

Lviv, speak with the doctors working there and see their work. It was especially gratifying to see the contribution of UNWLA to the hospital, with the acknowledgement prominently displayed in a permanently displayed plaque.

However, UNWLA's help did not end there. The organization sent a large amount of vitamins, medicines and dried fruit through the organization Seybor and Project Help to Kiev and the group MAMA — 86 in the amount of \$3,500. Also, \$1,000 was sent to the Metropolitan Andrij Sheptytskyj Hospital.

Our organization is also aware of the many orphans in Ukraine. While on a tour of the United States, Maria Drach visited UNWLA headquarters where she was presented with a \$1,000 check for orphans in Kiev. When Anna Krawchuk, UNWLA's Scholarship Chair went to Ukraine, she also delivered \$1,000 for the orphans.

In 1991 a group of children from Chornobil came to the United States to spend some time in summer camps here. UNWLA presented them with \$2,500. School children from Kiev received present of vitamins and sweets. In the last two years the children and youth, specifically the victims of Chornobil who came to America for medical treatment, received \$5,710 from the organization's medical fund.

The Lesia Ukrainka branch of the Ukrainian National Women's League of Ukraine is in the village Opachychi near Chornobil. They also are not forgotten, for packages with fruit and clothing are being sent to them. The

Welfare Chair maintains correspondence with the branch. Members of our organization help families in Ukraine by sending packages with food and clothing to them. The addresses are supplied to our organization by UNWL of Ukraine.

An important welfare action of our organization is directed to the many Ukrainian "grandmothers" who live in various parts of the world. There are 25 such individuals under the care of UNWLA.

The welfare activities of UNWLA are also successfully carried out in South America, Poland and Yugoslavia. Packages with clothing and other necessities are sent regularly, particularly aid for ailing children and youth, which in the last two years cost over \$10,000. Members of UNWLA should be commended for their efforts in raising money by organizing various events. In this way they help maintain the welfare fund which is used for the needy.

The many individuals in the community who support the efforts of our organization through their generosity deserve many thanks and appreciation. We are confident that the cooperation of our membership and the community as well as with coordination of our efforts within the organization, the welfare program will continue to be effective in providing aid to the needy in Ukraine and to other countries where Ukrainian families, especially children and youth live.

(liberal translation from Ukrainian)

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$20.00, half year \$10.00, single copy \$2.00.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 20.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 20.00 дол., піврічна 10.00 дол. Поодинокое число 2.00 дол.

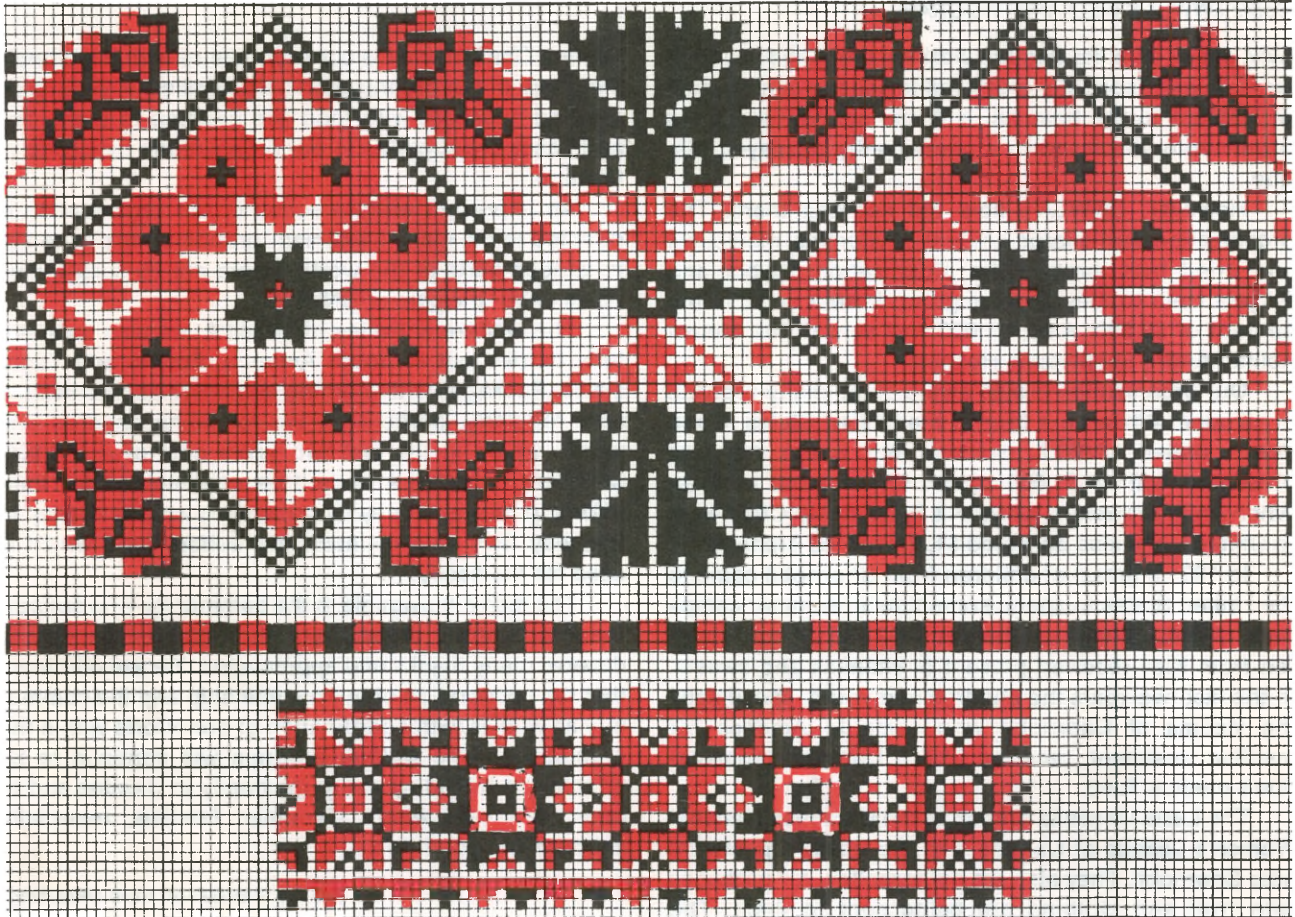
КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 20.00 американських доларів.

© Copyright 1992 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
FAX (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and
at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Волинські взори із збірки о. д-ра Юрія Шумовського (власність Українського Музею в Нью-Йорку).
1. Взір з рушника. Село Боремель Луцького повіту. Середина XIX ст. 2. Ковнір чоловічої сорочки.
Село Пляшева. Початок XX ст. Вишивати нитками D.M.C. чорними та червоними ч. 498. Рисувала
Ольга Загородна-Трачук.*

*Design from Volyn' from the Jurij Shumovsky collection (The Ukrainian Museum in NYC). 1. Embroidery
design on a ritual cloth. Middle XIX century. Boremel, near Luck. 2. Collar of a man's shirt, village of
Plashev. Beginning of XX century. Embroider with DMC thread, black and red #498. Drawing by Olha
Zahorodna-Trachuk.*